

INFORME DE PARTICIPACIÓ TERRITORIAL

Procés de revisió de les Normes reguladores de participació ciutadana

Regidoria de Participació i Districtes 2016-2019
Comissionat de Participació
Direcció de Democràcia Activa i Descentralització
Ajuntament de Barcelona

Desembre del 2016

Presentació

L'Ajuntament de Barcelona té la voluntat de revisar les Normes reguladores de participació ciutadana. Per això ha iniciat un procés de reflexió i debat amb tots els agents implicats: grups polítics, els tècnics i tècniques municipals i la ciutadania, organitzada o no, per tal que les noves Normes reguladores siguin el producte d'una reflexió i un debat col·lectiu. El debat de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana s'ha estructurat en tres blocs:

1. Òrgans de participació:
 - Consells municipals
 - Consells de barri
2. Processos de participació:
 - Processos urbans
 - Coproducció de polítiques públiques
3. Democràcia directa:
 - Consultes i referèndums
 - Iniciatives ciutadanes

Aquest document recull les idees clau que han sorgit en les sessions realitzades als districtes de la ciutat, en concret:

Districte	Data de debat ciutadà
Ciutat Vella	8 de novembre, 17.00 h Seu del Districte
L'Eixample Agrupat amb el Districte de Gràcia	15 de desembre, 18.30 h
Sants-Montjuïc	11 de novembre, 18.00 h Seu del Districte *sessió al barri de la Marina, 13 de desembre a les 18.00 h
Les Corts	30 de novembre, 18.00 h Seu del Districte
Sarrià - St. Gervasi	17 de novembre, 18.30 h Centre Cultural Casa Orlandai
Gràcia	15 de desembre, 18.00 h Seu del Districte

Horta-Guinardó	24 de novembre, 18.30 h Casal d'Entitats Mas Guinardó
Nou Barris	9 de novembre, 18.00 h Sala de Plens de la seu del Districte
Sant Andreu	16 de novembre, 18.00 h Biblioteca Ignasi Iglesias - Can Fabra
Sant Martí	21 de novembre, 18.00 h Seu del Districte Plaça de Valentí Almirall, 1

1. RESULTATS: ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

APORTACIONS REALITZADES EN LES SESSIONS DE DISTRICTE RESPECTE ELS ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ DE DISTRICTE

En tots ells es va parlar fonamentalment de quatre espais de participació estable:

- Consells de barri
- Consells sectorials de districte
- Consell Ciutadà de Districte
- Audiència Pública de Districte

1.1. CONSIDERACIONS PRÈVIES

Voluntat i capacitat municipal per promoure la participació ciutadana

- Actualment hi ha una **desconfiança respecte al Govern municipal perquè en algun dels processos que ha endegat durant aquest mandat no s'ha tingut en compte el resultat de la participació ciutadana** (es posa com a exemple el cobriment de la ronda de Dalt en el procés d'elaboració del PAM, que va ser la proposta més votada en la fase de suports a la plataforma decidim.barcelona i després no es va incloure al PAM).
- Es reconeix que, **en ocasions, el Govern no és que no tingui voluntat, sinó és que no té capacitat**, en el sentit que les seves competències també són limitades i en ocasions depèn d'altres estaments.

Criteris a l'hora de promoure la participació ciutadana:

- S'observa que el foment de la participació de la ciutadania en els temes que afecten a la ciutat ha de tenir en compte un seguit de **criteris o premisses**:
 - **Proximitat**: partir dels espais on la ciutadania hi és, el barri.
 - **Freqüència**: cal tenir continuïtat en les trobades, no es poden organitzar sessions cada sis mesos.
 - **Compromís**: si l'Ajuntament és qui promou, ha de comunicar amb temps i rendir comptes dels resultats argumentant les decisions finals.
 - **Voluntat política**: sense voluntat política, la participació ciutadana no té cap sentit. Si l'Ajuntament promou un mecanisme per participar, ha de ser conseqüent.
 - **Recursos**: per promoure la participació ciutadana calen recursos per dinamitzar i executar les propostes.
 - **Resultats**: la participació de la ciutadania sempre ha de generar un resultat, i aquest resultat s'ha d'explicitar i fer un seguiment de la seva execució. La participació ha de ser útil i l'Ajuntament ha de rendir comptes i comprometre's amb la participació de la ciutadania.

Difusió dels valors i la importància de la participació ciutadana

- Es valora fonamentalment **fer més difusió i pedagogia del foment de la participació ciutadana**, transmetent per què és important la implicació de la ciutadania en els afers públics. És un tema de cultura política, de formació de la gent i, tot i que la realitat és molt canviant i diversa, cal promoure les virtuts d'una ciutadania activa que participa en els temes de la ciutat.

El paper de l'Ajuntament en el foment de la participació ciutadana

- Cal tenir present que **una cosa són els canals que promou l'Ajuntament per escoltar la ciutadania, i l'altra, la participació veïnal que pugui promoure la mateixa ciutadania**, i òbviament, tot i tenir punts en comú, són dos espais amb lògiques i dinàmiques de treball diferents.

Encotillament de la participació ciutadana

- Es destaca que **cal evitar que la reglamentació de la participació ciutadana provoqui un encotillament de la participació. En el cas dels consells, s'observa que a vegades la mateixa normativa obliga a convocar varies vegades a l'any un consell, quan potser no hi ha cap tema concret per treballar**, és a dir, es convoca perquè "toca", però sense un contingut específic. Per això, **es proposa ser flexibles en la regulació i posar-la al servei de les necessitats de cada moment.**

Ser eficients, evitar duplicitats

- En general, s'assenyala l'existència de **molts espais de participació**, i per aquest motiu **és important evitar duplicitat de funcions entre consells**. Es posa l'exemple que una part dels consells de barri fa la mateixa funció que l'Audiència Pública del Districte, i per tant caldria ordenar millor la funció de cada espai de participació.

Capacitat de decisió de la ciutadania en els mecanismes de participació

- S'observa que mentre hi hagi una visió de la participació en què la ciutadania només té veu però no capacitat de decisió, la sensació serà que la participació només és una escenificació sense capacitat d'impacte. Sembla que la democràcia representativa en la qual estem immersos no dóna gaire marge perquè la ciutadania pugui incidir en el procés de presa de decisió, el poder segueix estant en el Ple Municipal i l'alcalde/essa. I en tot cas, aquest model suggereix que **la participació més eficaç és aquella que es produeix en un diàleg directe entre els representants polítics i la ciutadania**, perquè és en aquestes reunions on es poden assolir compromisos.

Promoció de la participació en processos vinculats a projectes concrets

- Es considera que caldria **promoure la participació vinculada a projectes concrets** més que a espais estables de participació, **perquè aquests projectes sorgeixen a partir d'uns**

objectius concrets amb uns continguts definits i amb uns terminis d'elaboració i execució establerts prèviament.

Participació als districtes i descentralització de les competències municipals

- **Es té la sensació que mentre els districtes no disposin de més competències per poder fer coses, la participació territorial en l'àmbit de barri i de districte és molt simbòlica i poc efectiva.** Si els districtes no tenen poder i capacitat per executar els temes que afecten el seu territori, la participació en l'àmbit de districte no té sentit. La distribució de competències actual provoca que moltes de les coses que afecten els districtes i que interessen al veïnat es decideixen en serveis a escala de ciutat. Aquest fet provoca que, tot i que els serveis i els polítics dels districtes tinguin voluntat d'escoltar i donar resposta i compliment a les demandes ciutadanes, les decisions es prenen en altres instàncies. Això genera frustració i desànim, i converteix els espais de participació territorials en inútils o, si més no, poc efectius.
- Una de les primeres coses que cal **posar en marxa és l'elecció directa del regidor de Districte.**

Paper de les entitats veïnals

- S'assenyala que l'Ajuntament hauria de fer **més reconeixement de les entitats veïnals.** I aquest reconeixement s'hauria de reflectir en accions concretes, per exemple:
 - Les associacions de veïns haurien de poder posar temes a l'ordre del dia del Ple dels districtes.
 - Les associacions de veïns haurien de poder posar temes a l'ordre del dia de les comissions informatives de Districte.
 - Les associacions de veïns haurien de disposar d'espai als mitjans de comunicació local, per exemple, a Barcelona Televisió.
 - Les associacions de veïns haurien de poder publicar en els panells informatius de l'Ajuntament ubicats als carrers de la ciutat.
 - Les associacions de veïns haurien de poder interlocutar directament amb els serveis centrals de la ciutat, ja que al final són els que tenen poder per decidir les coses que es fan a la ciutat.

Promoció de la participació ciutadana mitjançant les TIC

- Es destaca que **cal promoure la participació de la ciutadania mitjançant l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.** Això no condicionaria el treball dels espais estables només a les reunions presencials, que limiten molt les possibilitats d'assistència d'algunes persones, i permetria incorporar nous perfils de persones, per exemple els joves.

Llenguatge, comunicació i informació

- S'apunta que, sigui quin sigui l'espai de treball, és molt important **vetllar perquè la documentació i les explicacions que presenta l'Ajuntament tinguin un llenguatge fàcil**

d'entendre per persones que no són expertes en la matèria, per facilitar la comprensió dels continguts a tothom.

Els òrgans de participació i la participació ciutadana

- **Necessitat d'explicar d'una manera clara i entenedora tot l'entramat d'espais de participació que té la ciutat, i en especial els districtes, definint amb claredat les funcions, la composició, el funcionament, etcètera.** En general, s'observen dificultats per entendre tots els espais de participació amb què compta Barcelona. No s'acaba d'entendre qui lidera cada espai, quins objectius tenen, o qui decideix i com l'ordre del dia de les sessions. Per això es proposa:
 - **Fer difusió**, mitjançant algun díptic o guia senzilla, **dels diferents òrgans de participació del Districte: consells de barri, consells sectorials de districte, Consell Ciutadà de Districte i Audiència Pública de Districte.** En aquesta difusió dels òrgans caldria explicar les seves funcions, organització, qui pot assistir-hi, etcètera, perquè així la ciutadania sabés a quins espais pot assistir i quina funció tenen.
 - **Fer difusió d'una agenda participativa del districte.** Atesa la gran quantitat d'espais i trobades participatives, es considera que seria interessant disposar d'una agenda mensual amb tots els actes o esdeveniments participatius dels diferents òrgans de participació del districte. Es podria enviar un correu o publicar-ho en diferents mitjans o suports.
- **Horaris de les sessions.** En general es destaca que cap sessió de treball hauria d'acabar més tard de les 22.00 hores perquè, en cas contrari, no ajuden a promoure la participació ciutadana i dificulten la conciliació de la vida personal i la participació activa de la ciutadania en els afers de la ciutat.
- **Necessitat de poder fer un seguiment de les propostes i demandes ciutadanes.** És clau per a la utilitat dels espais de participació realitzar un seguiment dels temes que s'hi treballen, i donar resposta a les queixes i reclamacions que es reben.
- **Definició de l'agenda de temes per tractar.** És molt important definir com es decideix l'ordre del dia dels temes que cal treballar i explicar qui el decideix, així com donar a conèixer com la ciutadania pot introduir nous temes a l'ordre del dia dels diferents òrgans de participació.
- **Vinculació entre els òrgans i els processos de participació.** Existeixen projectes molt interessants, com per exemple, el Pla de desenvolupament econòmic i social del districte, en el qual estaria molt bé que es promogués la participació activa de la ciutadania. També caldria veure com es coordina la participació en projectes i processos concrets amb els espais estables de participació existents.

1.2. PEL QUE FA ALS CONSELLS DE BARRI

Objectius i funcions del Consell de Barri

- Els consells de barri tenen fonamentalment **tres objectius diferents que cal** mantenir, però que també cal **ordenar millor**:
 - **Espai de construcció de propostes i alternatives amb relació a temes concrets que es decideixen treballar.** Es mostra un gran acord general en que aquesta hauria de ser la funció principal. Cal potenciar la funció constructiva i propositiva dels consells de barri perquè siguin espais on la ciutadania ajudi a construir propostes d'una manera constructiva i deixar en un segon terme o buscar una alternativa per canalitzar adequadament les queixes i reclamacions en què sovint es converteixen molts consells de barri. També es proposa focalitzar més esforços en els temes on l'Ajuntament pot incidir més, per ser més eficients i disposar de la informació necessària i temps per poder-la mirar.
 - **Espai de recollida de queixes i reclamacions concretes** (precs i preguntes). S'assenyalen diferents aspectes que cal valorar:
 - S'observa que les queixes o demandes molt concretes s'haurien de canalitzar a través d'altres mecanismes, com per exemple l'Oficina d'Atenció al Ciutadà, que més o menys sempre respon en un o dos mesos, el Telèfon del Civisme o aplicatius mòbils.
 - Es considera que, actualment, la majoria de la població desconeix aquests canals alternatius per fer arribar demandes o queixes. Aquests altres canals de vegades no funcionen perquè no s'obté cap resposta. Per tant, la manera de fer arribar els temes o el malestar als responsables polítics és a través dels consells de barri.
 - Cal fer entendre la diferència entre queixes privades i queixes col·lectives, de manera que al Consell de Barri es puguin abordar els temes col·lectius i no els particulars. És a dir, s'han d'evitar aquest tipus d'intervencions, atès que generalment són reiteratives, no aporten res a la sessió i cansen les persones que hi han assistit per parlar d'altres coses. A més, moltes persones marxen de la sessió un cop reben la resposta del tema que els interessa.
 - Cal vetllar perquè les intervencions siguin més constructives, útils i pràctiques, i afectin el veïnat de manera general. Tot i això, hi ha qui valora positivament aquest paper reivindicatiu i de queixa que permet a tothom qui vulgui portar un tema als responsables municipals.
 - Caldria que aquesta part s'ordenés una mica agrupant aportacions similars, acotant intervencions, fent arribar preguntes per escrit i moderant el debat.
 - Aquesta part no hauria de superar els trenta minuts en una sessió de dues hores.

- Finalment, s'observa que, en ocasions, algunes demandes o temes, tot i formular-se de manera individual, requereixen una reflexió col·lectiva perquè afecten la gent del barri, i per tant, cal ser curosos de quins temes es tracten i com es resolen sense contrastar abans en el marc del Consell de Barri.
 - **Espai per informar de les accions que impulsa l'administració, fer-ne el seguiment i respondre a les preguntes i demandes ciutadanes**, sense oblidar que l'objectiu principal dels consells de barri ha de ser recollir les necessitats i les propostes dels veïns i les veïnes del barri, de manera que aquestes arribin al Govern de la ciutat i l'Ajuntament doni resposta. Per tant, no es pot “perdre el temps” només amb l'Ajuntament aportant informació sobre les coses que ha fet o farà al barri. Sí que cal donar resposta a les demandes i preguntes ciutadanes, però no convertir-lo en un espai merament informatiu. Aquesta part tampoc no hauria de superar els trenta minuts en una sessió de dues hores.
- La diversitat d'objectius dels consells de barri planteja la necessitat d'ordenar les sessions de manera adequada. En aquest sentit, es plantegen **diferents alternatives** possibles **per ordenar els objectius i continguts**:
 - **Ordenar les sessions segons els seus objectius: diferenciar les sessions que siguin només informatives de les sessions que siguin tipus precís i preguntes obertes i de les sessions per treballar monogràficament temes concrets.** Fins i tot, hi ha qui proposa un cert ordre de les sessions: una primera sessió informativa de l'Ajuntament i d'intervencions ciutadanes; una segona sessió de reflexió i debat; i una tercera de resposta institucional. Aquesta opció s'argumenta per canalitzar millor els diferents objectius i que un objectiu no distorsioni els altres. Tanmateix, algunes persones valoren que dividir els continguts faria que encara assisteixi menys gent a les sessions, i obligaria a assistir tres vegades les persones interessades a treballar els tres objectius.

En aquesta mateixa línia, es proposa ordenar els dos objectius principals —reflexionar respecte dels aspectes estratègics del barri i recollir inquietuds, queixes i suggeriments de la ciutadania— en dos tipus de consells de barri. Aquests plantejarien interessos diferents, dinàmiques de treball diferents, i fins i tot, interessarien “diferents perfils de persones”:

- **Aquells on es treballen temes definits prèviament, es preparen materials de treball i es fa una reflexió col·lectiva per proposar coses concretes.** Per treballar els temes més estratègics que es decideixen a la Comissió de Seguiment del Consell de Barri, es treballen de manera “monogràfica” amb informació prèvia, i principalment interessa als membres del teixit associatiu. Han de ser espais constructius vinculats a l'acció del Govern municipal. Sovint els temes que interessen als membres de la Comissió de Seguiment del Consell de Barri són temes que queden lluny de la majoria dels ciutadans.

- **Aquells on l'objectiu és recollir les preocupacions i queixes puntuals del veïnat que volen manifestar alguna qüestió al govern municipal.** Aquests aspectes més puntuals, generalment vinculats a queixes molt concretes, sense més voluntat de transmetre la demanda i sense informació prèvia, acostuma a ser la part que motiva a veïns i veïnes que vénen a títol individual a presentar la seva queixa però no els interessa res més. Per a algunes persones, aquesta part té més format d'Audiència Pública de Districte que de Consell.
- **Una altra opció és estructurar i regular més les sessions:**
 - Disposar d'una primera part explicativa de l'Ajuntament, que cal que no superi mai els vint minuts, de manera que s'ha de fer de manera resumida. No cal repetir coses que ja es lliuren per escrit. La intervenció inicial de l'àmbit polític no hauria de ser gaire llarga perquè actualment en algun cas es "menja" bona part de la sessió.
 - Pel que fa a com ordenar la sessió, hi ha qui passaria el torn de precis i preguntes al primer punt, per aclarir els temes puntuals, i després aprofundir en els temes monogràfics. Però hi ha qui invertiria l'ordre per evitar que els temes puntuals es "mengin" la majoria del temps de la sessió.
- En tot cas, tothom considera que **s'han d'ordenar millor els precis i preguntes, recollint-los per escrit prèviament per poder-los abordar ordenadament, per temes**, amb capacitat per respondre al moment, etcètera. Això també facilitaria poder explicar què s'està fent en aquells àmbits en qüestió que es pregunten coses, perquè s'observa que en general hi ha un gran desconeixement de la ciutadania sobre molts temes.
- **Fer pedagogia del funcionament dels consells de barri.** És necessari explicar amb claredat a les persones assistents als consells de barri la seva dinàmica i funcionament, per evitar la utilització del Consell de Barri com un espai per tractar temes puntuals que només afecten una persona, obviant altres canals, com el 010 o aplicacions de mòbil. Però es reconeix que això és força inevitable i que en tot cas s'ha d'anar intentant canalitzar cap a altres vies.
- **Recuperar i potenciar altres canals per recollir demandes puntuals de la ciutadania, com ara:**
 - **Les associacions de veïns.**
 - **Els consellers de barri.**
 - **Els tècnics de barri.**
- Es demana que **els tècnics tinguin un paper més actiu explicant les coses que es fan al barri.**
- Hi ha qui proposa que en comptes de treballar dos temes concrets **se'n tractés només un, per disposar de més temps per aprofundir-hi.** El problema d'aquesta alternativa és que, amb el llistat de temes que hi ha en cada barri, es trigaria massa a poder abordar totes les qüestions.

- S'observa que **saber amb més temps els continguts concrets de les sessions permet a les persones assistents als consells de barri preparar-se bé els temes si ho volen.**
- Finalment, s'assenyala que, tot i que ja es fa, **caldria especificar millor en els cartells de convocatòria de les sessions els continguts concrets de cada sessió.**
- Més enllà d'aquests tres objectius fonamentals, **els consells de barri i les mateixes comissions de seguiment dels consells de barri haurien de poder elevar propostes al Consell Ciutadà de Districte, i al Plenari del Districte, i fer propostes d'actuació al Govern del Districte.** Els consells de barri haurien de debatre sobre temes concrets i arribar a acords de manera que es generessin propostes per elevar als espais de decisió política. En aquest sentit, es proposa que els consells de barri puguin elevar temes perquè es debatin al Ple del Districte i on cada partit polític s'hagi de posicionar respecte a aquell tema.
- Una altra funció que caldria promoure des dels consells de barri seria el de **ser generadors de processos de participació ciutadana als barris, o prendre part en processos de participació que es desenvolupen als barris.**
- Es considera que **els consells de barri haurien de tenir en temes concrets la capacitat de decidir com es destinen uns recursos determinats** de manera que tingués un impacte directe en l'execució d'algunes accions.
- En tot cas, s'assenyala que **les decisions dels consells de barri haurien de més incidència en l'acció de govern**, fins i tot hi ha qui diu que haurien de ser vinculants, però a la pràctica es reconeix que en la majoria de casos tampoc es tracten temes on s'acaben prenent decisions.

Organització del treball dels consells de barri

- És important que, **abans d'abordar un tema concret en el marc del Consell de Barri**, s'hagi pogut dur a terme una **reflexió prèvia amb els agents més directament implicats en aquell tema** per ordenar les idees i valorar la informació i documentació necessària per al debat. Això es podria fer en el marc de les comissions de seguiment o a través de reunions ad hoc amb els agents implicats.
- Es valora que, **per fer més operatius els consells de barri, seria bo crear grups de treball en diferents àmbits: mobilitat, seguretat, etcètera**, per així poder aprofundir en temes concrets.

Dinàmica de funcionament dels consells de barri

- **Unificar els criteris de funcionament de tots els consells de barri de la ciutat.** Un primer aspecte que cal tenir en compte és la necessitat d'unificar uns mínims de funcionament dels consells de barri a escala de ciutat, de manera que, tot i que hi hagi un marge d'adaptació a les característiques i voluntats del territori, hi hagi aspectes que es compleixin a tot arreu: nombre mínim de sessions, elaboració d'actes, fer seguiment i donar resposta, etcètera.
- **Promoure el respecte i l'escolta mútua.** És important que les sessions del Consell de Barri promoguin un diàleg i respecte mutu entre la gent que hi participa, de manera que el clima, tot i poder ser molt reivindicatiu i crític, respecti les formes i el respecte de totes les visions i opinions.

- Cal **dotar de més agilitat les sessions del Consell de Barri** evitant la proliferació de comentaris reiteratius que no aporten cap valor o contingut i alenteixen les sessions.
- És important **complir l'ordre del dia previst en cada sessió** i, per tant, respectar el temps destinat als diferents punts; si no, la sensació és que sempre queden temes pendents i punts sense abordar. Això genera frustració, especialment si “s’ha perdut el temps” discutint coses sense avançar.
- Es considera clau **dur a terme una bona moderació de les sessions dels consells de barri**, de manera que si es disposa de dues hores, aquestes s’aprofitin al màxim i ningú no monopolitzi el debat. Això implica **limitar la durada de les intervencions de tots els membres, tant dels responsables municipals com de les persones assistents**, perquè s’observa que sovint hi ha intervencions molt llargues i reiteratives. Aquesta moderació hauria d’ajudar a **respectar l’ordre del dia, centrar les intervencions** i vetllar pel compliment de la normativa. La qüestió és que la resta d’assistents a les sessions han d’ajudar a exercir aquest rol de moderació respectant els torns i les normes de treball. Per fer la funció de moderador/a **calen persones formades i preparades en la gestió de grups que mantinguin un clima de treball educat i constructiu**. Respecte a aquest punt hi ha dos punts de vista:
 - Un considera que **aquesta tasca podria recaure en la vicepresidència associativa**, que com a persona escollida entre les entitats del barri té la legitimitat per exercir aquesta funció.
 - L’altre considera que **aquesta tasca l’hauria de fer un tècnic municipal, i no un polític o un ciutadà**.
- **Si s’opta per dividir dos tipus diferents de consells de barri** (tractar temes en profunditat i recollir demandes i suggeriments), **cal adaptar la seva dinàmica a aquests objectius**:
 - En el cas dels consells dedicats a aprofundir en un tema, s’ha d’aportar la documentació necessària per al debat de manera prèvia i generar un espai de treball constructiu i operatiu. D’aquesta manera, si sorgeix un tema que no està previst en l’ordre del dia, cal emplaçar a treballar-lo en un altre moment o espai.
 - En els consells de barri per recollir demandes i suggeriments, s’ha d’intentar ordenar les aportacions de la millor manera possible. Per això es considera que seria bo poder recollir els temes o qüestions que es volen tractar per escrit de manera prèvia (per poder fer-ho caldria habilitar alguna adreça de correu) o, si més no, fer-ho en començar la sessió, per poder-les abordar de manera ordenada.
- Hi ha dues posicions respecte de la durada i l’hora de finalització dels consells de barri:
 - Hi ha qui opina que **no han de durar mai més de les 21.00 hores i es poden iniciar a les 18.30 o les 19.00**.
 - Hi ha qui considera que **no es pot limitar les sessions del Consell de Barri només a dues hores**, atès que en ocasions hi ha temes que requereixen més temps per poder debatre’ls en profunditat. Per aquest motiu es valora que cal **ser més flexibles amb l’hora de finalització**.

- **Recollida prèvia per escrit de temes o preguntes per formular al Consell de Barri.** S'observa que el fet de recollir-ho per escrit no és una mala idea a priori, però actualment presenta algunes deficiències que caldria millorar:
 - **Poder fer-ho de manera telemàtica i no només amb una bústia física,** que obliga als veïns a desplaçar-se.
 - **Ampliar els terminis per poder enviar per escrit les preguntes,** ja que sovint són molt justos per poder enviar temes.
 - Aquesta recollida prèvia per escrit **no pot ser imprescindible per poder intervenir.**
 - **El fet de recollir les preguntes o demandes prèviament no pot implicar que no es responguin,** és a dir, la sensació és que s'utilitza massa l'"avui no toca".
 - Una altra dificultat que planteja aquest sistema és que en ocasions la gent formula preguntes però després no assisteix a les sessions del Consell de Barri. Però, en tot cas, tothom coincideix que s'han de respondre, tant de manera pública, o bé en l'acta o a la pàgina web, o directament a la persona afectada.

Composició i assistència als consells de barri

- **Els consells de barri han d'estar oberts a tothom, de manera que es faciliti i promogui la participació activa de la ciutadania.** Són els espais més propers per als veïns i veïnes i, per tant, es consideren molt necessaris. Però, en ocasions, gent d'altres barris hi assisteix i intervé per parlar de coses que no són del territori. I, com que normalment es respon tot i no ser un tema del barri on s'està duent a terme el Consell, és una distorsió. Per tant, es considera que **als consells de barri només hi hauria d'assistir la gent del barri, no persones d'altres barris.**
Tot i això, s'observa que, més enllà de viure-hi, **el fet que una persona tingui un vincle amb el barri també la legitima a poder-hi participar.** Ara bé, el vincle s'interpreta de diferent manera, ja que tothom està d'acord que tenir-hi una empresa o comerç legítima a participar, però hi ha més dubtes sobre el fet de "només" treballar-hi. En tot cas, es coincideix en el fet que tothom qui té un vincle amb el barri ha de poder-hi assistir i tenir dret a veu; les discrepàncies estan en el dret a vot.
- Actualment hi ha diferències importants entre els consells de barri pel que fa a la diversitat de participants. En alguns sempre hi assisteixen les mateixes persones i sovint són uns pocs els que monopolitzen les intervencions; en d'altres hi ha més variabilitat en l'assistència i en les intervencions. Però en tots els casos es valora que és **important vetllar per incorporar noves persones i facilitar la pluralitat d'intervencions.**
- S'observa que en algun cas s'ha demanat el llistat d'entitats d'un barri per poder fer una proposta de vicepresidència associativa i s'ha negat per un tema de protecció de dades. Aquest fet es considera una incongruència, ja que no té sentit que no es pugui saber quins són els membres potencials de formar part de la Comissió de Seguiment del Consell de Barri.

Elecció directe dels membres del Consell de Barri

- Hi ha qui proposa que, **si es vol tenir un Consell de Barri representatiu, les persones que formen part del Consell de Barri haurien de ser escollides pels veïns i veïnes en les**

votacions municipals. D'aquesta manera s'obriria la participació a d'altres persones que ara no hi estan participant i poden ser més representatives que les que sempre hi van i monopolitzen el debat. Però la majoria de persones participants destaca precisament que la virtut principal del Consell de Barri és que està obert a tothom, i que tothom pot fer propostes i suggeriments, i, per tant, no es comparteix aquesta proposta.

Dret a vot en els consells de barri

- Actualment, el reglament dels consells de barri només permet votar a les entitats que són al registre d'entitats de Barcelona. Aquesta norma és una limitació, perquè hi ha entitats que no són al registre. Tot i això, es reconeix que:
 - Registrar-se és molt fàcil.
 - Molt poques vegades es vota algun tema en els consells de barri.
- Es valora que caldria canviar la normativa dels consells de barri perquè **totes les persones que hi assisteixen puguin votar sempre que acreditin que són residents al barri.** En aquest sentit, es considera que el fet d'haver d'estar registrat és un impediment a la participació. Tot i això, s'observa que en molt poques ocasions s'arriba a votar, només per a l'elecció de la vicepresidència, i en pocs casos més.
- Hi ha més **dubtes respecte de si ha de poder votar tota persona vinculada al barri:** comerciant, treballador, etcètera. Es posa com exemple el fet de discutir el tema de les terrasses a l'espai públic, ha de tenir el mateix valor l'opinió dels veïns i veïnes que la dels propietaris dels establiments? Tot i això, s'observa que és més un espai de debat i de contrast d'opinions d'interessos que de presa de decisions, per tant, a la pràctica és més rellevant dret a tenir veu que a votar.

Paper dels diferents agents implicats en un Consell de Barri

- **Definir el rol dels diferents agents que formen part d'un Consell de Barri.** Al Consell de Barri hi ha ciutadania, tècnics i polítics; cadascú té un paper, i és important que cadascú sàpiga quin és. Així, es valora que l'àmbit polític ha de presentar temes i donar resposta a les demandes ciutadanes, i l'àmbit tècnic ha poder explicar els aspectes que afecten qualsevol tema que sorgeixi. Però, sobretot, s'ha de deixar espai per a la participació activa de la ciutadania.
- Evitar **convertir els consells de barri en un espai de discussió política en el qual entra la lògica partidista, perquè això desincentiva la participació del veïnat.** En aquest sentit, en general es reconeix que els representants polítics intervenen poc. I es valora que millor que sigui així, perquè en cas contrari es corre el risc d'entrar en disputes partidistes en un espai que no està pensat per a aquest ús.
- **Les entitats també haurien de tenir una funció dinamitzadora dels consells de barri: fer difusió de quan es fan, de les seves funcions i dels resultats entre els seus socis i la ciutadania en general.** En aquest sentit, s'observa que les associacions de veïns han estat un agent actiu perquè altres entitats siguin als consells de barri.

- **Respecte als tècnics**, haurien de tenir un **paper més actiu a l'hora de donar explicacions i informar sobre temes concrets**, en la mesura que són les persones que tenen el coneixement dels temes tractats.
- En un Consell de Barri hi assisteixen entre 40 i 80 persones, però a la pràctica acaben parlant unes 10. És a dir, si les intervencions no són fluides i acotades, es limita molt la possibilitat que hi intervingui més gent.
- S'observa **que en les sessions dels consells de barri caldria disposar de persones per dinamitzar la sessió**. En aquest sentit, es pregunta quin és el cost en temps dels professionals i polítics que hi assisteixen, i si no seria més eficient destinar aquest cost a persones que dinamitzin i gestionin les sessions.

Presència institucional en els consells de barri

- A la ciutadania li agrada “tenir davant” els màxims responsables polítics per poder-los dir el que pensen. Per això es proposa que el/la regidor/a del Districte també vagi als consells de barri.

Elaboració de l'ordre del dia

- **Introduir mecanismes perquè la ciutadania pugui proposar temes a l'ordre del dia dels consells de barri**. Aquestes propostes de temes les hauria de rebre la Comissió de Seguiment per valorar si els introdueix o no, i per què ho fa. En aquest sentit, s'observa que ja es disposa d'un canal, com és “l'Alcaldia als barris” per fer arribar els temes o les qüestions que els veïns consideren importants.

Resposta, seguiment i traçabilitat de les propostes

- **Millorar la resposta institucional als temes que sorgeixen**. La utilitat o no dels consells de barri depèn de l'impacte en la presa de decisions dels responsables municipals. Si els temes que es tracten als consells després no incideixen en l'actuació municipal, l'acció dels consells no té cap utilitat i els participants deixen d'assistir-hi.

Per aquest motiu, és imprescindible treballar i donar una resposta ben argumentada dels temes que han sorgit en els consells de barri en uns terminis raonables i anar fent un seguiment del treball que es du a terme, tot i que, en ocasions, la resposta pot no convèncer o agradar a la persona. A més, cal explicitar els terminis d'execució si la resposta és afirmativa i comporta una actuació concreta. És a dir, cal fer pedagogia que una cosa és la resposta i l'altra, l'execució de la demanda: la primera pot ser més ràpida i la segona pot requerir més temps.

- **Respecte als mecanismes per donar resposta**, es considera que s'haurien d'utilitzar quatre canals:
 - **Resposta en el mateix Consell de Barri**. En aquest sentit, en la mesura que es **fan arribar les preguntes o qüestions per escrit amb prou antelació, és més fàcil que es pugui donar la resposta en el mateix Consell de Barri**; si no, pot ser que no es disposi de la informació per poder donar resposta. De fet, es considera que seria desitjable que els consells de barri s'iniciessin donant resposta a les qüestions plantejades al Consell anterior

que no es van poder respondre i les rebudes per escrit amb prou temps per tenir la resposta.

- **Resposta per escrit a la persona interessada** (si deixa un correu electrònic de contacte).
- **Les respostes s'haurien de fer arribar a la Comissió de Seguiment** perquè pugui fer-ne un seguiment.
- **Resposta per escrit en algun espai web**, per exemple, decidim.barcelona podria tenir un espai per als consells de barri, on es pugui publicar informació pertinent a cada Consell.
- Pel que fa a **qui ha de donar la resposta**, s'assenyala que **sempre han de ser responsables institucionals, ja siguin tècnics o polítics en funció del tema en concret**.
- **Tenir la traçabilitat de les propostes**. Més enllà de la resposta, seria important saber on es prenen les decisions a les diferents qüestions plantejades, de manera que quan una persona fa una proposta pugui saber on, qui i per què es rebutja o s'accepta. Es proposa que **la ciutadania pugui saber en cada moment on es troba cada pregunta i saber el circuit que segueix cada qüestió, de manera que es pugui fer un seguiment, i en últim terme, saber qui és el responsable final de la resposta i els arguments darrere de cada resposta**.
- **Fer un seguiment dels temes sorgits en les sessions** dels consells de barri. Cal tenir present quines qüestions es responen i quines falta respondre, de manera que no calgui reiterar demandes ciutadanes en cada sessió del Consell de Barri, sinó que quedi clar que aquell tema queda pendent de resposta. D'aquesta manera, també s'evitaria la reiteració de temes que ja s'han preguntat i es podria ser més operatiu i productiu, i afavorir que els temes que es treballin en el marc del Consell de Barri siguin nous i no repetits. Tanmateix, això implicaria que l'Ajuntament hauria de seguir tenint molt present que ha de donar resposta als temes pendents. La resposta i el seguiment de temes s'hauria de vehicular en dos nivells:
 - Els generals de temes "estratègics" del barri, a través de la Comissió de Seguiment.
 - Els més particulars o concrets, per escrit a la persona que les formula, o per escrit en algun "espai general", web, etcètera.
- **Aprofundir en el seguiment de temes concrets creant comissions de seguiment temàtiques**. Es proposa crear comissions de seguiment temàtiques per abordar temes específics. D'aquesta manera, també podria anar-hi gent a qui interessi el tema i no només els membres de la Comissió de Seguiment.

Difusió, convocatòria i comunicació de la realització de les sessions

- **Comunicar i donar la informació necessària dels continguts de les sessions del Consell de Barri amb temps suficient**. El termini mínim d'antelació amb que caldria convocar als membres d'una Comissió de Seguiment hauria de ser de 15 dies, i sempre fer-ho adjuntant els materials de suport necessaris perquè les persones assistents disposin de la informació necessària amb prou temps per mirar-se-la. Respecte de les sessions del **Consell de Barri**, es valora que el termini de convocatòria hauria de ser com a mínim de tres setmanes d'antelació i també amb la documentació necessària vinculada als temes de l'ordre del dia.

- Per fer la difusió i convocatòria de les sessions es proposa **utilitzar tant els cartells als carrers com els correus electrònics** per convocar les entitats del barri, ja que és fonamental fer una bona difusió de les sessions si es vol que assisteixi molt veïnat al Consell de Barri i hi participi activament. A més d'indicar quan i on es durà a terme (dia, lloc, hora), també caldria incloure l'ordre del dia (per saber els continguts que es tractaran) i els materials de suport que la gent pot mirar prèviament per a poder anar amb certa informació prèvia. **En el cas de les entitats o persones que es convoquen per correu electrònic, se'ls pot adjuntar el material i la informació necessària dels temes previstos en l'ordre del dia de cada sessió.** És molt important que **en les convocatòries s'adjunti la documentació necessària per al debat.** També s'assenyala que es podrien utilitzar punts d'informació de referència per la ciutadania, tipus: parades de bus i metro, CAP, equipaments públics, etcètera.
- **Disposar d'una web de referència de cada Consell de Barri on poder anar penjant la informació vinculada a cada Consell:** dia, lloc i hora de realització; ordre del dia; materials de suport per al debat dels temes tractats; membres de la Comissió de Seguiment; poder fer arribar temes a tractar en el següent Consell de Barri; etcètera.
- **Explorar altres mecanismes de difusió dels consells de barri per arribar a més gent i donar més informació sobre els temes concrets de treball.** S'haurien de buscar mecanismes per fer arribar la informació a la ciutadania en general dels temes que es treballaran a cada sessió, és a dir, la informació de suport.
- **Les entitats també haurien de fer una funció de difusió i dinamització dels consells de barri,** que probablement ara mateix no estan fent, per tant també tenen la seva responsabilitat en aquest punt.

Les actes de les sessions i la seva difusió

- És imprescindible que es **redactin actes de totes les sessions del Consell de Barri i es difonguin.** Actualment es redacten les actes de les comissions de seguiment dels consells de barri, però no dels consells de barri, fet que dificulta fer un seguiment dels temes que es proposen. Sí que es recullen les demandes i queixes i s'intenten anar responent. En definitiva, cal escriure les actes i enviar-les per correu a aquelles persones que puguin estar-hi interessades i penjar-les a un espai web públic on es puguin consultar.
- **L'acta s'hauria d'enviar uns quinze dies després de la sessió.** No s'ha d'esperar a fer la següent sessió per enviar l'acta, perquè aleshores passa molt de temps i no es pot fer un seguiment dels temes sorgits.
- **Les actes,** lluny de ser una transcripció literal de tots els comentaris que es fan en la sessió, **hauria de recollir els acords als quals s'arriba a la sessió, per així poder fer un seguiment dels temes.** Quan les actes són molt literals es dilueixen molt les idees i no és fàcil saber a quins acords s'ha arribat.

Freqüència de les sessions del Consell de Barri

- **Augmentar la freqüència de les sessions del Consell de Barri.** S'observa que actualment tenen freqüències diferents segons el districte:
 - Alguns districtes (Ciutat Vella, Sants-Montjuïc) en fan quatre a l'any, és a dir, una al trimestre. Valoren que són poques, perquè implica una cada tres mesos, fet que provoca que s'acumulin molts temes entre sessió i sessió. Per tant, proposen **una sessió cada dos mesos**.
 - Altres valoren que amb quatre sessions a l'any, **una al trimestre**, ja estaria bé (Sant Andreu).
 - Altres (Gràcia, Horta Guinardó, Sarrià - Sant Gervasi) en fan dues a l'any, un cada sis mesos. Es considera que com a mínim s'hauria de convocar **tres vegades a l'any**, perquè dues és massa poc, i quatre potser no cal.
- Una variable determinant en la valoració de la freqüència de les sessions és el nombre de barris de cada districte. Per exemple, un districte té tres barris i un altre en té deu (Sant Martí). Aquesta distribució fa que, tot i que podria ser desitjable fer una sessió cada dos mesos, en districtes amb un alt nombre de barris implicaria organitzar 60 sessions l'any, fet que seria ingestible. En tot cas, es valora que realitzar dues sessions l'any —una cada sis mesos— és poc funcional i operatiu, atès que provoca poca continuïtat en la seva tasca, respostes massa dilatades en el temps, una llarga espera per poder fer aportacions, etcètera. Per això, es proposa:
 - Per un costat, **quan hi hagi temes coincidents per tractar**, en els casos en els quals tingui sentit i hi hagi la voluntat de les parts, **fer sessions conjuntes entre diferents barris**. Aquesta alternativa passaria sempre per preguntar primer a les comissions de seguiment dels barris afectats si hi estarien d'acord, i, si fos així, poder agrupar sessions.
 - D'altra banda, es planteja **la possibilitat de plantejar un nombre flexible de sessions**. De manera que en un barri es fessin com a mínim dues sessions a l'any i que, en els casos que fos necessari per haver-hi algun tema concret, es plantegessin sessions amb formats de treball variables.
- **Disposar d'una planificació i calendari de les sessions anuals que es realitzin dels consells de barri i les comissions de seguiment**, o si més no, planificar-les amb més temps per facilitar que les persones interessades a assistir-hi es reservin la data a l'agenda.

Durada de les sessions del Consell de Barri

- Els consells de barri **haurien de dur-se a terme de 18.30/19.00 a 21.00 hores**, i vetllar perquè no tinguin una durada excessiva i no acabin massa tard.

Paper i funcionament de la Comissió de Seguiment

- Pel que fa a la Comissió de Seguiment, s'observa que la seva dinàmica i funcionament depèn de les persones que la formen i pot determinar la seva utilitat i funcionalitat. Algunes són molt protocol·làries i no aporten gaire, fins al punt que es valora que es podrien suprimir; d'altres sí que serveixen per enriquir temes a l'ordre del dia de les sessions del Consell. Tot i les diferències

davant de la constatació que actualment les comissions de seguiment no estan fent la funció que haurien de fer, s'assenyalen dues alternatives:

- Reformar-les: **la Comissió de Seguiment hauria de tenir la funció que el seu nom indica, fer el seguiment dels temes tractats en el Consell de Barri.** En aquest sentit, es valoren positivament les experiències reeixides de seguiment en temes concrets, com per exemple les obres de la ronda del Guinardó.
 - Eliminar-les: si no és possible que tinguin un altre funció de la que tenen actualment, és preferible eliminar-les.
- En tot cas, es mostra acord en el fet que les seves funcions actuals no van en consonància amb el seu nom, perquè en el millor dels casos incorporen temes a l'ordre del dia proposat per l'Ajuntament, però no fan un seguiment dels temes tractats i les respostes, funció que es valora necessària i important. Per això es proposa **reforçar el paper de la Comissió de Seguiment** en els aspectes següents:
 - **Rebre i canalitzar les demandes i propostes del veïnat.**
 - **Elaborar l'ordre del dia del Consell de Barri.** Les comissions de seguiment han de tenir un paper actiu en la definició de l'ordre del dia dels consells de barri, i no només prioritzar entre un llistat de temes proposats per l'Ajuntament. Per això, la Comissió de Seguiment no es pot reunir 48 hores abans de la realització d'un Consell de Barri, perquè aleshores no hi ha marge per preparar els continguts. També caldria que la ciutadania pogués incidir més activament en l'ordre del dia de les sessions del Consell de Barri però, per fer-ho, ha de rebre la informació de treball amb antelació.
 - **Fer un seguiment de les propostes sorgides.** Les comissions de seguiment han de tenir un paper de seguiment de les propostes i temes que van sorgint en els consells de barri per vetllar que es responen o treballen les qüestions sorgides.
 - **Debatre els continguts dels temes que es volen abordar en el Consell de Barri següent.** De fet, es considera que en alguns casos en les comissions de seguiment es fan propostes constructives, però es dubta del seu impacte. Es proposa debatre sobre temes concrets per portar-ne les conclusions al Consell de Barri.
 - **Les comissions de seguiment dels consells de barri haurien de poder elevar temes a l'Audiència Pública de Districte**, si no s'han respost en el marc del Consell de Barri, de manera que no es dupliquessin intervencions de la ciutadania en els dos espais de participació i ja fos la Comissió de Seguiment qui pogués portar els temes no resolts a l'Audiència Pública de Districte.
 - És molt important **apoderar les comissions de seguiment dels consells de barri, de manera que es potenciï aquest espai de treball. Per fer-ho es requereixen recursos tècnics**, per exemple, tècnics de barri o algun altre referent.

Freqüència de les sessions de la Comissió de Seguiment

- La Comissió de Seguiment s'hauria de **reunir tantes vegades com fos necessari per fer el seguiment de temes concrets**, i no només com a reunió prèvia a la realització del Consell de

Barri, tal com passa ara. Això és així perquè actualment només se li atribueix la funció de preparació de l'ordre del dia del Consell de Barri, i no de seguiment de temes.

Composició de la Comissió de Seguiment

- Es considera necessari obrir més algunes comissions de seguiment, malgrat haver-hi diferents posicions:
 - Partidaris d'obrir-les a qualsevol veí/na que hi estigui interessat.
 - Partidaris d'obrir-les però d'una manera més acotada en funció de la temàtica que es tracti, de manera que se'n puguin flexibilitzar els membres per permetre l'assistència de persones que poden aportar una visió enriquidora en funció de la temàtica que es tracti.

Elecció de la vicepresidència associativa

- El/la vicepresident/a associatiu/iva **s'ha d'elegir entre els membres de la Comissió de Seguiment** i hauria de ser un **càrrec rotatiu**.

Funció de la vicepresidència associativa

- És important **donar més rellevància a la vicepresidència associativa dels consells de barri**, perquè actualment no tenen cap paper; la sensació és que només tenen un paper "decoratiu", com a molt són consultats per definir l'ordre del dia en el marc de les comissions de seguiment dels consells de barri.
- Es destaca que **el paper de la vicepresidència associativa hauria de ser** una funció "política" (no partidista) **de nexa entre l'administració i el veïnat**, per fer incidència en els temes importants que preocupen el veïnat i sorgeixen en les sessions del Consell de Barri i la Comissió de Seguiment. Per tant, es considera que **el seu paper es desenvolupa entre sessió i sessió, tant del Consell de Barri, com de la Comissió de Seguiment** (tot i això, també hi ha qui li atribueix com a possible funció la moderació de les sessions del Consell de Barri o dirigir i preparar la Comissió de Seguiment del Consell de Barri).

En aquesta mateixa línia, la vicepresidència associativa hauria de tenir capacitat per reunir-se amb les associacions de veïns, les plataformes, les entitats i el veïnat del barri per recollir les seves preocupacions, inquietuds i suggeriments. Però s'entén que això no ho ha d'organitzar l'Ajuntament, sinó que forma part de l'autonomia veïnal.

- Per tant, es considera que **la vicepresidència pot tenir un paper actiu en la definició de l'ordre del dia del Consell de Barri, però que no hauria de ser a la taula de la presidència del Consell de Barri** perquè pot portar a confusió a la gent que assisteix al Consell; el responsable de l'execució de les accions és el Govern municipal, i les entitats, fins i tot **la vicepresidència associativa, han d'estar amb la ciutadania i no amb la presidència del Consell**.
- La vicepresidència associativa hauria d'estar més **informada dels temes tractats, de les respostes, i hauria de poder fer un seguiment de l'estat dels diferents temes sorgits en els consells de barri**.

- La vicepresidència **hauria de poder convocar la Comissió de Seguiment del Consell de Barri quan ho consideri oportú.**

Paper del tècnic de barri

- Els tècnics de barri podrien tenir un **paper més actiu en el funcionament i l'organització dels consells de barri, podrien exercir com a secretaria tècnica i ser els responsables de dinamitzar els consells de barri.**

Coordinació entre diferents consells de barri d'un mateix districte

- **Potenciar la coordinació i la difusió dels diferents consells de barri d'un districte.** S'observa que el treball que es du a terme en els diferents consells de barri no es coneix en la resta de consells de barri del districte, i en la mesura que hi ha interessos comuns i una identitat pròpia de districte, seria bo **promoure mecanismes de relació, o si més no promoure la comunicació sobre el que es treballa als diferents consells de barri.** S'assenyala que, en teoria, el Consell Ciutadà de Districte hauria de fer aquesta funció, però a la pràctica no ho fa. Això es podria treballar de diferents maneres:
 - D'una banda, fent una **difusió general del que es treballa als diferents consells de barri**, de manera que qui estigués interessat podria saber quins temes i resultats hi ha hagut en els diferents consells de barri.
 - D'una altra banda, es podrien **treballar els aspectes de coordinació en les diferents comissions de seguiment.**

1.3. PEL QUE FA ALS CONSELLS SECTORIALS DE DISTRICTE

Els consells sectorials en general

- **Es valoren molt positivament els consells sectorials de districte existents.** Hi ha quatre consells sectorials que es troben a tots els districtes: Educació, Salut, Gent gran i Dones. A més, cada districte té diferents especificitats, alguns només tenen aquests quatre i d'altres en tenen molts més. I tots ells es considera que funcionen i que fan una bona tasca.
- S'ha d'anar en compte de no generar més espais de participació dels que el mateix territori i l'administració poden assumir. En aquest sentit, hi ha un gran **acord que caldria reduir el nombre de consells**. La sensació és que hi ha molta saturació i solapament d'espais de participació, però al mateix temps es considera que tots aquests espais que hi ha tenen la seva raó de ser. Per tant, l'opció que es veu més factible és **reorganitzar consells agrupant temàtiques i generant grups de treball específics**. Es posen diferents exemples, però es considera que s'hauria d'estudiar bé, i sempre fer-ho d'acord amb els seus membres.
- Hi ha acord que **cal evitar duplicar continguts de treball en espais de participació diferents, perquè la sensació d'alguns veïns és que fan la mateixa feina en diferents espais**. Per això es destaca que cal valorar molt bé quins continguts es porten en cada espai de treball i com es coordinen per no duplicar esforços ni generar ineficiències que saturen la ciutadania i generen un gran desgast a les persones que participen activament en la ciutat.

Consells comuns en tots els districtes i consells específics de cada districte

- **La creació i organització dels consells sectorials de districte ha de dependre de cada districte**, perquè si s'organitzen en funció de directrius dels serveis centrals potser no s'adapten a l'interès, les necessitats o la voluntat de cada districte. En aquest sentit, s'observa que **els districtes han de ser autònoms a l'hora de definir quins consells sectorials cal crear i com s'organitzen**, perquè Barcelona és una ciutat molt diversa i el context de cada districte és diferent.
- Hi ha acord que **la normativa de ciutat ha de ser prou flexible perquè cada districte pugui adaptar la seva estructura de consells a les seves característiques i voluntats**, però també **cal identificar aquells consells que tot districte ha de tenir**; en aquest sentit s'apunta que:
 - Tot districte hauria de tenir: **Consell Escolar, Consell de Salut, Consell de Mobilitat, Seguretat, Urbanisme i Habitatge**.
 - Opcional: Esport, Cultura, Dona, Gent gran, Discapacitats, etcètera.

Rigor metodològic dels consells sectorials

- Si bé s'ha de ser flexible i adaptar cada consell a les característiques de cada territori i sector, això no vol dir que es perdi en rigor metodològic en la manera de treballar; és a dir, aspectes **com la difusió, la comunicació i convocatòria, l'elaboració d'actes i retorn, entre d'altres, són imprescindibles**.
- Es destaca que **les normes de funcionament dels consells sectorials haurien de ser clares i estar a l'abast de tothom**.

Lideratge i convocatòria dels consells sectorials de districte

- **Qui convoca els consells sectorials de districte és l'Ajuntament, i quan aquest no convoca la sensació és que no es pot fer res;** de fet, en alguns districtes formalment hi ha constituïts alguns consells que a la pràctica fa temps que no es convoquen. En aquest sentit, **s'hauria d'articular algun mecanisme perquè un determinat nombre de membres dels consells puguin demanar-ne la convocatòria.**
- Hi ha districtes en què formalment hi ha 19 consells sectorials, però a la pràctica n'hi ha 10 en actiu. **Caldria ser clars i explicitar quins consells hi ha i quins han deixat d'existir.**

Redefinició de consells sectorials

- S'observa que, quan hi ha canvis al Govern municipal, en ocasions es donen canvis en els conceptes i continguts dels diferents consells sectorials, i això implica una redefinició que en ocasions es valora positivament, però en d'altres, no. Per tant, el Govern pot generar **canvis en l'organització de consells o grups de treball produïts per un canvi de "filosofia" en el concepte i àmbit de treball,** però cal vigilar perquè, si una cosa ja funciona, un canvi pot produir un resultat negatiu no desitjat.

Els objectius i les funcions dels consells sectorials

- **Definició d'objectius clau anuals.** Cal vetllar per disposar d'una planificació anual dels continguts i temes clau que abordarà cada consell sectorial, per així poder fer un seguiment dels temes i poder valorar al cap de l'any si s'ha fet allò que es volia fer.
- S'observa que dos dels consells sectorials tenen com a temàtiques aspectes on el districte té molt poques competències —com són temes de salut i educació— i que depenen de consorcis entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, però això no impedeix que facin una bona feina.
- Hi ha consells sectorials de districte, com l'escolar, que tenen una **funció més "tècnica", més especialitzada respecte del seu tema concret de treball,** de manera que hi assisteixen persones, professionals o ciutadania amb un coneixement i interès més concret en la matèria.
- Els consells sectorials haurien de **poder portar temes als consells de barri** per debatre certs punts que valorin oportú obrir a debat de més veïnat.
- Els consells sectorials també haurien de **poder promoure la realització de processos participatius sobre temes concrets a escala de districte.**

El Consell Escolar de Districte

- El Consell Escolar **acaba tenint una funció molt informativa.** El Consell Municipal Escolar de Districte **és un espai on es podrien debatre temes estratègics de coses que estan passant al districte en l'àmbit educatiu,** però a la pràctica això no passa, és a dir, no exerceix com espai propositiu. Per exemple, podria definir el mapa escolar, treballar sobre els guetos escolars, les

bandes als centres educatius, la salut mental, etcètera. La sensació és que hi ha una manca de planificació en aquest àmbit.

Les taules de salut

- Tenen una **funció més reivindicativa, i el vessant informatiu passa a un segon terme**, tot i que també hi ha un objectiu de seguiment i informació institucional.

El Consell de Comerç

- En algun districte s'observa que hi ha un Consell d'Economia i Comerç, però no s'està convocant, i al districte hi ha força temes a tractar. En concret, es valora que **hauria de ser un espai on reflexionar sobre les polítiques de foment del comerç al districte**. En aquest Consell hi haurien de ser totes les associacions de comerciants del districte i les associacions de concessionàries dels mercats municipals. També caldria valorar la presència de les entitats veïnals en la mesura que es podrien debatre temes que afecten al veïnat en general.

El Consell de Solidaritat i Cooperació

- En algun districte hi ha constituït formalment un Consell de Solidaritat i Cooperació, però fa molt de temps que no es convoca. Es considera que en el seu dia havia fet una bona tasca, havien creat espais de treball, com la Xarxa Colors al districte de Sant Martí. **Aquest consell estaria format per tècnics, ONG, persones vinculades al món del voluntariat, consellers, etcètera.**

El Consell de Joventut

- També s'assenyala que **cal tornar a convocar el Consell de Joventut en algun districte on formalment està constituït però fa molt de temps que no es convoca.**

El Consell de Gent Gran

- Respecte dels Consells de la Gent Gran, **es valora positivament** que en general **es convoquin els referents d'equipaments de gent gran.**
- També **es valora positivament que en alguns districtes recentment s'ha dotat de recursos els Casals incorporant una dinamitzadora per ajudar a gestionar les tasques que fan** (alguns tenen més de 4.000 socis i no és fàcil mantenir el cens actualitzat, també es fan menjars en companyia, etcètera.). No obstant això, és important que aquestes persones treballin amb les persones referents dels casals que fa temps que treballen voluntàriament.
- **Dur a terme més sessions de treball durant l'any.** Alguns consells de la gent gran d'un districte només es convoquen un vegada a l'any, i es considera que realitzar una sessió a l'any és molt poc, tenint en compte que en alguns districtes, com el de Sant Martí, hi ha deu casals de gent gran i hi ha molts temes per treballar.

La Taula de Seguretat

- Les sessions de les taules de seguretat són **molt informatives, i poc o gens participatives, perquè tot i que el veïnat que hi assisteix fa demandes, l'Ajuntament és poc receptiu a donar resposta.**
- S'observa que hi ha molts temes importants als districtes que afecten la seguretat: civisme, mobilitat, escoles, comerç, etcètera.

Creació de nous consells sectorials en alguns districtes

- Les entitats haurien de **poder proposar la creació de nous consells sectorials en funció de les necessitats del territori** per poder abordar problemàtiques o temes concrets.
- **Creació del Consell d'Habitatge del Districte de Ciutat Vella.** Com que es tracta d'un tema estratègic i d'especial rellevància al districte de Ciutat Vella, es valora interessant constituir un consell d'habitatge al Districte, per analitzar la situació en aquest àmbit i anar fent un seguiment i fent propostes al tema de l'habitatge al districte.
- **Creació del consell per abordar la situació de les persones sense llar al districte de Sants-Montjuïc.**

Definició de l'agenda de temes de treball

- **Valorar com es defineixen els continguts de treball dels consells sectorials,** si són temes que interessin l'Ajuntament o són temes que interessin el veïnat.

Organització dels consells en grups i comissions

- Es considera positiu i necessari que, quan sigui convenient, un consell sectorial de districte pugui **crear un grup o comissió de treball respecte d'un tema concret per desenvolupar una reflexió operativa** sobre aquell punt. Però s'ha de vetllar perquè siguin espais de treball molt operatius i que neixin, creixin i morin quan el projecte en concret s'hagi acabat. S'ha d'evitar la proliferació sistemàtica d'espais de treball que al cap d'un temps es queden sense continguts i se segueixen mantenint.

Combinar estructures estables (“rígides”) amb processos ad hoc (“flexibles”).

- Hi ha un **debat obert sobre en quina mesura és preferible promoure espais de treball més flexibles com les comissions de treball, els grups o les taules davant de formes més rígides com són els consells.** En aquest sentit, s'observen dues posicions, no contradictòries, però sí complementàries:
 - **Hi ha qui valora més positivament la flexibilitat a l'hora de convocar,** obrir a més persones i **treballar temes concrets dels grups,** comissions i taules.
 - **Hi ha qui observa que hi ha temes que s'han de debatre en el marc d'un consell.** A més, els Consells ofereixen certes garanties de legitimitat dels membres que el formen, o de comunicació, per exemple, a tots els grups municipals.

- Aquestes dues opcions es poden complementar en una **visió intermèdia que defineixi uns consells que uneixin diferents grups de treball o comissions més flexibles i operatives**. Tot i això, aquesta opció ja s'ha aplicat en algun cas, com per exemple el Consell de Qualitat de Vida, que agrupava diferents àmbits i tampoc va acabar de funcionar, perquè l'estructura i l'organització no va ser àgil i la gent se'n va cansar. És a dir, cal vigilar com s'agrupen i s'organitzen aquests espais. Per tant, ha d'haver-hi espais diferents per a funcions diferents i amb dinàmiques de treball diverses, però mantenint criteris importants com la informació i la transparència dels espais de treball.

Funcionament dels consells sectorials

- Vetllar perquè **els consells siguin espais dinàmics de treball**, i no espais burocràtics i avorrits, on hi ha molta part informativa institucional i poc temps per al debat i la reflexió respecte dels temes estratègics d'aquell àmbit.

Devolució i resposta

- **Devolució i resposta dels temes que s'aborden**. Com en la resta d'òrgans de participació, és fonamental vetllar per la devolució i la resposta en els temes que treballen els diferents consells, per això l'Ajuntament ha d'explicar i argumentar les seves decisions en els diferents àmbits que es treballen.

Difusió dels resultats

- És fonamental **fer difusió dels consells: quins hi ha, quins continguts aborden, el treball i els resultats, qui pot assistir-hi, com es pot posar-s'hi en contacte, etcètera, per realçar-ne la tasca i poder demanar rendiment de comptes a l'Ajuntament en els diferents temes que es treballen**. La sensació és que es desconeix molt la tasca que desenvolupen els consells sectorials de districte, i no se sap ni quins hi ha, ni qui els forma, ni què treballen o quins són els seus resultats. Per aquest motiu es proposa fer-ne més difusió i donar a conèixer a tota la ciutadania la seva existència, funció i tasca que duen a terme.
- Respecte de la difusió, es destaca que **els canals telemàtics estan molt bé, però el "paper" segueix sent un suport clau per a determinats col·lectius**, i per tant, les coses s'han de difondre també en "paper".

Composició dels consells sectorials

- S'observa que els consells sectorials tenen una composició tancada i acotada, és a dir, la convocatòria es fa només al llistat de persones que formalment en formen part, i que han estat seleccionades prèviament. Això condiciona l'assistència de més persones i en limita el funcionament, tot i que hi ha acord en el fet que hi ha consells que, per les seves característiques, és lògic que limitin la presència a aquelles persones vinculades a aquell tema concret (gent gran, discapacitats, salut, escolar, etcètera).

- Un dels motius pels quals es considera valora que els consells sectorials en general funcionen és perquè **la seva composició, en general, compta amb la presència de professionals dels diferents àmbits implicats en el tema (salut, educació, etcètera) i persones implicades o coneixedores del tema en concret.** En aquest sentit, hi ha dues posicions:
 - **Hi ha considera que els consells sectorials han d'acotar els seus membres amb gent amb un cert coneixement i interès en la matèria, i no es poden obrir a tothom qui vulgui,** perquè es creu que això podria distorsionar. Això no implica que els consells es puguin anar obrint i incorporant nous membres, especialment a especialistes. S'observa que aquests àmbits han d'estar dirigits per persones que saben del tema i, tot i que pot haver-hi una obertura raonable a més agents, cal tenir presents els objectius, els continguts i la dinàmica de treball per valorar qui ha de formar-ne part.
 - **Obrir els consells en la mesura que sigui possible i motivar la participació activa de la ciutadania en els consells sectorials.** Tot i que molts consells sectorials tenen uns membres definits i no estan oberts a la ciutadania en general, s'observa que en els casos que estiguin oberts caldria incentivar la participació de la ciutadania en els diferents consells sectorials, caldria motivar i engrescar la gent a participar en els diferents temes que els puguin interessar. A més, en concret es destaca que cal **promoure la participació de persones joves en els òrgans de participació,** perquè en general la mitjana d'edat és força elevada, en especial en consells com el d'educació, que és un àmbit i un tema que implica els joves d'una manera molt directa.
 - En tot cas, es considera que **cal fer una revisió dels membres dels consells sectorials per vetllar que hi hagi tots els que hi ha d'haver.**
 - I hi ha acord que **els consells no només han d'estar formats per membres d'entitats, atès que pot haver-hi gent interessada a participar que no sigui membre d'una entitat.**

Freqüència de les sessions

- Tot i que hi ha una gran diversitat de consells, s'observa que **és important la continuïtat en el treball, per això hi ha qui proposa que com a mínim s'haurien de convocar quatre vegades l'any per fer-ne una al trimestre.** Tot i que es reconeix que cal evitar convocar "perquè toca" sense cap contingut concret. Tanmateix, això pot passar en aquells espais que tenen una vocació de seguiment.

Recursos dels consells sectorials de districte:

- **Necessitat de posar més recursos tècnics per gestionar i dinamitzar els consells sectorials de districte.** S'observa que els consells sectorials de ciutat o el mateix Consell de Ciutat disposa de molts recursos de dinamització i treball però, en canvi, als districtes manquen molts mitjans tècnics, i els consellers tenen moltes limitacions de dedicació. Aquest fet, a part de ser un greuge comparatiu, provoca la sensació que la participació als districtes és un simulacre. En aquest sentit,

es demana coherència i honestedat, i si no hi ha capacitat per gestionar la participació i la resposta des dels districtes cal dir-ho i fer la pedagogia de plantejar-se fites assolibles.

Coordinació entre els consells sectorials de districte i els consells sectorials de ciutat

- **Promoure la vinculació entre els consells sectorials de districte i els consells sectorials de ciutat.** Per exemple, s'observa que tots els districtes tenen un representant en el Consell de Gent Gran de la ciutat, i es considera que aquesta és una bona manera per transmetre la informació d'un espai a l'altre, tot i que es reconeix que això depèn de la persona que fa d'enllaç. O també se cita el Consell Escolar de Districte, amb poca relació amb el Consell Escolar de Ciutat.
- S'observa que **caldrà anar de baix a dalt, treballar temes als districtes i elevar-los al Consell de Ciutat de l'àmbit. Cal buscar més coherència i coordinació.** Per exemple, des del territori (districte) s'identifiquen les necessitats, i des del de ciutat es treballen les alternatives; per tant, caldrà posar en relació aquestes dues dimensions.

Coordinació entre els consells sectorials de districte i els consells de barri

- **Promoure la vinculació entre els consells sectorials de districte i els consells de barri.** S'observa que en algun cas els consells sectorials exposen el que estan fent en el Consell de Barri, o ho fa un membre del Consell Sectorial o un polític o tècnic. Això és valorat positivament per socialitzar i fer difusió de la tasca dels consells sectorials, però es reconeix que s'hauria de generalitzar més aquesta pràctica.

Coordinació entre els consells sectorials de districte i altres espais de treball

- Vetllar per la coordinació entre els consells sectorials de districte i altres espais de treball, per exemple, el districte d'Horta Guinardó té la xarxa 0-18 de professionals dels centres educatius del districte, que també caldrà tenir en compte i posar en relació amb el Consell Escolar del Districte.

Mecanismes de participació estable més enllà dels consells

- **Cal buscar altres fórmules de treball més àgils que els consells, per exemple, les taules,** que tenen la mateixa capacitat per generar propostes i canalitzar la participació ciutadana que un consell però no tenen tantes limitacions burocràtiques. Però és necessari garantir que el treball d'aquests espais té un impacte en les decisions en el govern de la ciutat, i l'Ajuntament ha de respondre a les seves demandes o suggeriments.

Eines de gestió des dels districtes

- Perquè els consells sectorials de districte tinguin capacitat d'incidir en l'acció de govern **és necessari donar eines als districtes per poder donar resposta des de la proximitat.**

1.4. PEL QUE FA AL CONSELL CIUTADÀ DE DISTRICTE

Necessitat o no dels consells ciutadans de districte

- Hi ha acord en el fet que **actualment els consells ciutadans de districte no estan funcionant; en aquest sentit es plantegen dues alternatives:**
 - Una que considera que **cal eliminar-los**, o atribuir-los una funció merament informativa.
 - L'altra considera que **cal reconduir-los**. El canvi seria convocar els consells ciutadans de districte per treballar temes monogràfics generals que afecten de manera general a tot o bona part del districte. És a dir, no es tracta de convocar un nombre determinat de cops a l'any el Consell Ciutadà de Districte, sinó només convocar-lo ad hoc per treballar temes concrets de districte.
- Es considera que **els consells ciutadans de districte tenen una dimensió i una funció més política que ciutadana, és a dir, responen més a la necessitat dels polítics que de la ciutadania.**

Els objectius i les funcions

- **No s'acaba de veure la seva “dimensió o utilitat participativa”**, sembla més un espai informatiu de transparència que no un espai de participació. Actualment, el Consell Ciutadà de Districte serveix bàsicament per explicar i presentar els pressupostos del districte a la ciutadania. Des del punt de vista de la informació i la transparència, es considera positiu, i per tant, es creu apropiat mantenir aquest espai. Tot i això, també hi ha acord en el fet que, atès que és un espai informatiu, caldria canviar-li el nom perquè correspongui amb el que és, un espai de transparència, no de participació.
- S'observa que els consells ciutadans de districte **han funcionat molt bé quan hi ha hagut algun tema en concret per debatre, per exemple, en l'elaboració del pla d'equipaments d'algun districte**, com ha estat el cas a Horta-Guinardó. Per això, es considera que és un espai que s'hauria de convocar per treballar temes concrets.
- S'assenyalen un seguit de criteris que s'haurien de valorar a l'hora de considerar que un tema és mereixedor de ser tractat en un consell ciutadà de districte:
 - Quan és un tema que afecta més d'un barri del districte.
 - Quan és un tema d'interès general.
 - Quan és un tema urgent o prioritari.
- **Els consells ciutadans de districte haurien de ser un espai de trobada de tots els consells sectorials i de barri del districte** i, per tant, és on s'hauria de presentar la feina feta en aquests espais. De fet, actualment, en algun districte es presenten els punts clau treballats en els diferents espais de participació del districte, però això el converteix en un espai molt informatiu i poc deliberatiu o propositiu.
- **Hauria de ser un espai de debat dels temes estratègics i importants del districte**, com per exemple els seus pressupostos. Tanmateix, l'única cosa que es fa actualment és presentar els pressupostos però sense entrar en cap debat o reflexió. Es genera dubte respecte de si hi ha molts

temes per debatre en l'àmbit de districte, perquè sovint els temes són més concrets i per tant afecten més a escala de barri que de districte. Però seria bo discernir i diferenciar entre els aspectes que són més de barri i els que són més de districte per definir en quin espai s'han de debatre.

- **Caldria aprofundir en la funció d'assessorament propositiva sobre els temes estratègics del districte**, com per exemple, l'elaboració o el seguiment del PAD, però per fer-ho cal aportar continguts i reflexions i generar dinàmiques constructives.

Organització del Consell Ciutadà de Districte

- Per poder desenvolupar les **dues funcions principals** que es considera que **hauria de tenir**:
 - Funció informativa (que actualment ja té); es proposa **fer una sessió més informativa i de seguiment**.
 - Funció més deliberativa (que actualment no té); es proposa **dur a terme una sessió més de treball i reflexió sobre temes estratègics del districte**.

Freqüència de celebració del Consell Ciutadà de Districte

- Se celebren un cop l'any (Gràcia, Ciutat Vella, Nou Barris) o dos (Horta-Guinardó, Sant Martí). Quan són un cop a l'any sempre estan vinculats a la presentació dels pressupostos. En la mesura que només se li atribueix aquesta funció de presentació dels pressupostos anuals del districte, es valora que un cop a l'any és suficient. Però la sensació, en general, és que es fan més perquè "toca" que no perquè hi hagi un contingut concret que calgui treballar.
- **Però si es tenen en compte els criteris esmentats anteriorment, es podrien fer més sessions**, tres sessions a l'any. En concret, els temes que es podrien treballar serien:
 - **Debat sobre l'estat del districte** amb un paper de les entitats veïnals exposant el seu punt de vista. D'alguna manera, aquesta sessió hauria de poder recollir les necessitats exposades als diferents consells de barri del districte.
 - **Debat dels pressupostos del districte**. En aquest sentit, es destaca que no es tracta que l'Ajuntament presenti els pressupostos, sinó de fer-ne un debat. Tot i això, ja sembla bé que hi pugui haver un procés de pressupostos participatius més enllà del marc del Consell Ciutadà de Districte, tal com alguns districtes de la ciutat ja han tingut com a prova pilot aquest any (Gràcia i l'Eixample).
 - **Treballar el Pla d'actuació de districte** quan s'ha d'elaborar, i fer-ne un seguiment la resta d'anys.
- També es proposa que **el Consell Ciutadà de Districte només es convoqui ad hoc per treballar un tema estratègic al districte que afecta diferents barris del districte**.

Convocatòria del Consell Ciutadà de Districte

- L'Ajuntament hauria de poder convocar el Consell Ciutadà de Districte l'Ajuntament, però **també hauria de poder-ho fer el 50% de vicepresidents de consells de barri del districte**.

Composició del Consell Ciutadà de Districte

- Hi ha **tres visions respecte del grau d'obertura i composició del Consell Ciutadà de Districte**:
 - La primera considera que **ja està bé la seva composició actual**. És a dir, només hauria d'estar **obert a tots els membres de les comissions de seguiment dels consells de barris del districte**, però no a la ciutadania en general.
 - Una altra visió considera que **haurien de ser oberts a tota la ciutadania que vulgui assistir-hi**.
 - També hi ha un punt de vista intermedi que considera que **haurien de ser més oberts, però acotats**.
- Actualment l'assistència és molt desigual, hi ha districtes en què només hi va una persona, i d'altres on hi van unes quaranta.

Possibilitat d'unir el Consell Ciutadà de Districte i l'Audiència Pública de Districte

- Respecte de la possibilitat d'unir el Consell Ciutadà de Districte i l'Audiència Pública de Districte hi ha dos punts de vista:
 - Els **partidaris de mantenir-les separades**. Es considera que unir els consells ciutadans i les audiències seria molt confús i complex a causa de les diferents funcions que tenen. A més, dilataria molt les sessions.
 - Els **partidaris d'unir els consells ciutadans de districte amb les audiències públiques de districte**, de manera que en un primer moment es fessin les intervencions del veïnat, pròpies de l'audiència pública, i després s'abordessin les reflexions més estratègiques. En aquest cas, es considera que s'haurien de celebrar cada dos mesos, que és la freqüència actual de l'Audiència Pública de Districte, que es reuneix sempre quatre dies abans del Ple del Districte.

1.5. PEL QUE FA A L'AUDIÈNCIA PÚBLICA DE DISTRICTE

Objectius i funcions de l'Audiència Pública de Districte

- **Aquest espai de trobada entre la ciutadania i els responsables municipals es considera necessari perquè és on la ciutadania pot preguntar i demanar explicacions i els responsables municipals han de respondre.** És un espai on es veu molt ben reflectit el que sent la gent del districte, i on tothom pot dir la seva. Però, al mateix temps, la sensació és que la gent va a les audiències públiques a explicar els seus problemes, que en molts casos ja s'han exposat en consells de barri. És a dir, la percepció és que **les audiències públiques de districte i els consells de barri tenen pràcticament la mateixa funció:** els veïns i veïnes exposen les seves queixes o preocupacions i l'Ajuntament els dona resposta. En aquest sentit, hi ha tres posicionaments:
 - Els qui valoren que **aquesta funció té més sentit que es faci en els consells de barri,** perquè és l'espai de més proximitat per al veïnat. S'observa que la majoria d'intervencions que es fan en les audiències públiques són de barri i, per tant, s'haurien de fer en el marc d'un consell de barri. En aquest cas, les **audiències públiques de districte podrien organitzar-se sempre vinculades a alguna temàtica concreta;** és a dir, amb un format més similar a les audiències públiques de ciutat.
 - Els que valoren que **aquesta funció seria millor fer-la a l'Audiència Pública de Districte, i les reflexions més estratègiques, en els consells de barri.**
 - **Mantenir aquesta funció en els dos espais,** tal com està actualment.
- S'observa que **la majoria d'intervencions de la ciutadania en una audiència pública es podrien canalitzar mitjançant altres canals: instàncies, OAC, conseller de barri, Telèfon del Civisme, tècnic de barri, etcètera.** Per aquest motiu, cal fer pedagogia entre el veïnat, però també és necessari que aquests altres canals siguin de fàcil accés i pròxims, i sobretot, cal que resolguin les demandes o, si més no, les contestin.
- En tot cas, **caldria evitar la reproducció de temes sobre els quals ja s'ha parlat extensament en consells de barri.** És a dir, caldria intentar filtrar aquells temes que realment afecten a tot o bona part del districte, i no només reproduir qüestions que ja s'han tractat en un Consell de Barri, però que com que la resposta municipal no s'ha produït o no "ha agradat", es torna a portar el tema en un segon espai.

Dinàmica de funcionament de l'Audiència Pública de Districte

- **Se'n valora positivament el funcionament actual, en què la ciutadania pot intervenir i cada set o vuit intervencions l'Ajuntament respon.**
- La sensació és que són poc dinàmiques i funcionals, per això es proposa **posar un límit de temps per intervenció,** perquè si no les sessions es fan molt llargues i poc efectives. **Cal limitar el temps de resposta i intervenció dels polítics, però també cal limitar les intervencions del veïnat.**

- Es valora positivament que **es puguin fer arribar les preguntes i intervencions ciutadanes per escrit perquè l'Ajuntament pugui preparar la resposta i ordenar les intervencions. Però també es valora positivament que tothom pugui fer la seva intervenció a la sessió.**
- **Si hi ha molta gent que vol intervenir,** es pot valorar la possibilitat de **limitar el número d'intervencions.**
- **La durada màxima d'una Audiència Pública no hauria superar mai les dues hores i mitja.**

Resposta institucional en l'Audiència Pública de Districte

- Com en tots els òrgans de participació, **és fonamental vetllar per la resposta institucional als temes** que la ciutadania demana i **garantir que els responsables de cada tema donin explicacions als veïns i veïnes que ho han demanat.** Caldria vetllar per una millor gestió i seguiment de les respostes per fer-les útils i operatives.

Freqüència de les sessions de l'Audiència Pública de Districte

- En cada districte tenen freqüències diferents:
 - **Se celebren cada tres mesos (a Ciutat Vella) després de la sessió plenària del Districte.** Aquesta periodicitat provoca que s'acumulin molts temes. Hi ha qui considera que s'haurien de celebrar més sovint.
 - **Es fan cada dos mesos (a Gràcia, Horta Guinardó, Sarrià - Sant Gervasi):** Gràcia alterna la sessió amb els mesos que toca Ple del Districte; Horta-Guinardó fa coincidir-la en la mateixa setmana que toca Ple del Districte. En aquest sentit, tant **la freqüència, cada dos mesos, com el fet d'estar separat de la sessió del Ple del Districte es valora positivament.** Per això, es considera preferible que les sessions de cada òrgan siguin per separat per no fer sessions massa llargues o feixugues; per tant, tampoc es veu amb bons ulls la proposta de celebrar el mateix dia el Consell Ciutadà de Districte i l'Audiència Pública.

Dia i hora de celebració de l'Audiència Pública de Districte

- S'apunta que **el millor dia de convocatòria (Gràcia) és dijous de 18:30 a 21:00,** i mai en cap de setmana o en dia que hi ha futbol, dimarts o dimecres.
- En alguns districtes es va fer la prova d'ajuntar la sessió amb el Ple del Districte però no tenir èxit perquè es feia molt llarg.
- També hi ha districtes que han provat de fer-ho en dissabte al matí per veure si així s'incentivava la participació de més persones, però el resultat va ser l'invers del desitjat. Per tant, hi ha acord en què les sessions s'han de dur a terme entre setmana.

Lloc de celebració de l'Audiència Pública de Districte

- Actualment **hi ha districtes que sempre celebren les audiències públiques al mateix lloc, i d'altres que les fan itinerants.** Respecte a aquesta qüestió hi ha diferents posicionaments:

- **Els partidaris d'anar variant el lloc de realització** per apropar-ho a tots els barris, així tothom qui vol participar també ha d'anar a altres barris. Tanmateix, més que per barris es podria fer per zones, de manera que hi hagi dues o tres zones rotatives.
- **Els partidaris de fer-ho sempre a la seu del Districte** pel seu caràcter simbòlic i permanent, i a més, d'aquesta manera no es genera tanta confusió i tothom té clar on és.

Audiències públiques de districte o audiències públiques de barri

- En la mesura que es vulgui facilitar la participació de la ciutadania, **aproximar les audiències públiques al veïnat facilitaria molt el tema, per això es proposa fer audiències públiques a escala de barri**, i compaginar-les amb els consells de barri per no duplicar esforços. Així, dels quatre consells de barri que ara es fan als barris, dos tindrien format de Consell de Barri i dos, d'Audiència Pública.
- En aquest nou format d'Audiència Pública —més de barri i no tant de Districte— s'apunta que **hauria de tenir un lideratge o presència més tècnic i no tant polític**. És a dir, que vinguessin referents tècnics dels diferents àmbits per poder donar respostes més tècniques i no tant polítiques.

Assistència a l'Audiència Pública de Districte

- Finalment, es destaca que **l'assistència és molt desigual a les audiències públiques de Districte i caldria valorar per què passa**, en alguns casos hi va molt poca gent, i en d'altres força.

1.6. PEL QUE FA ALS CONSELLS D'EQUIPAMENTS

Objectius i funcions dels consells d'equipaments

- Hi ha qui valora que, **amb el format actual del Consell d'Equipaments, aquests consells no tenen gaire sentit, perquè tenen poc marge de debat o capacitat per incidir en la gestió de l'equipament.** En algun cas, a la pràctica només es fa una sessió per presentar el pressupost anual i poca cosa més, sense gaire marge per parlar de res més.

Composició dels consells d'equipaments

- Algunes entitats gestores d'equipaments destaquen la **dificultat per obrir la composició d'aquests espais, perquè actualment només hi poden assistir responsables polítics, una petita representació d'usuaris i d'entitats.**

1.7. ALTRES

Pel que fa als plenaries de Districte

- Es destaca que **els plenaries de Districte duren molt i això provoca que al final de les sessions la presència veïnal sigui mínima**. Per això es considera que, tot i ser un espai propi de l'acció de govern, **haurien d'intentar ser més àgils**.
- **Actitud dels representants dels partits polítics**. S'observa que en ocasions els plenaries del Districte són espais on només se senten retrets polítics, i on es percep poca voluntat de diàleg constructiu. Això desmotiva molt a l'hora d'assistir com a públic a un Ple de Districte. En aquest sentit, tot i respectar les discrepàncies polítiques, es valora que actualment són poc productius, cansen la ciutadania i no aporten cap valor.
- **Paper de la ciutadania**. Hi ha **dues posicions** respecte del fet que la ciutadania intervingui en els plens del Districte:
 - **Els que valoren positivament la possibilitat que la ciutadania hi intervingui**, tot i no ser un espai de participació ciutadana. El fet que els plenaries del Districte tinguin un últim apartat de precs i preguntes en el qual el veïnat pot intervenir és positiu, tot i que en ocasions gairebé es converteix en una "segona audiència pública", malgrat que hi ha una limitació de temps per intervenció i sempre han d'estar vinculades als temes que es tracten.
 - **Els que consideren que és millor no deixar parlar al públic**. El fet d'haver volgut obrir els plens del Districte perquè hi participi la gent es considera que, en algun cas, genera confusió al veïnat, que poden creure que és un espai de participació ciutadana, i en realitat no ho és. És un espai de debat dels responsables polítics i de presa de decisions polítiques, per tant, és preferible mantenir aquesta diferenciació, perquè si no, generem confusió a la ciutadania.

Pel que fa al conseller de barri, el tècnic de barri i les oficines d'atenció al ciutadà

- **El conseller de barri i el tècnic de barri haurien de ser dues figures que recollissin les queixes del veïnat, però per fer-ho haurien de ser molt accessibles i estar pròxims al barri, i després tenir capacitat per dirigir les queixes als espais on correspongui donar una resposta**. D'aquesta manera s'evitaria la "saturació" d'intervencions puntuals en els consells de barri i les audiències públiques.
- S'observa que **si els tècnics de barri es trobessin físicament als barris, la gent podria anar-los a preguntar coses o a fer-hi arribar les seves queixes**. Si està ubicat a les seus de Districte, per algunes persones està lluny i, per tant, els surt més a compte anar al Consell de Barri a dir-hi la seva. El mateix passa amb les Oficines d'Atenció al Ciutadà.

2. RESULTATS: PROCESSOS PARTICIPATIUS

APORTACIONS DE LES SESSIONS DE DISTRICTE RESPECTE DELS PROCESSOS PARTICIPATIUS DE DISTRICTE

Introducció

S'han celebrat un total de 10 sessions (9 a districtes, i 1 en un barri), en les quals s'ha treballat per reflexionar sobre els següents aspectes:

- La reformulació i millora dels òrgans estables de participació
- La millora dels processos participatius en els districtes i barris
- El disseny dels mecanismes de democràcia directa i el seu encaix en la realitat participativa de la ciutat

Les sessions han tingut l'estructura següent:

- a) presentació del procés de reformulació de les NRPC,
- b) treball en dos grups. El primer grup ha treballat sobre els aspectes relacionats amb els òrgans estables, mentre que el segon grup ha treballat dos temes: els processos participatius i els mecanismes de democràcia directa.

Aquesta part del document inclou els **resultats pel que fa als processos participatius**, i mostra aquells **aspectes comuns a tots els territoris** on s'han dut a terme les sessions.

2.1. Resultats del mòdul “Processos participatius”

La reflexió sobre els processos participatius s'ha estructurat a partir de la següent pregunta facilitada en els grups: “Com podem millorar els processos de participació al districte/barri?”. Aquesta pregunta s'acompanyava dels elements de concreció següents:

- Pel que fa a la definició del procés, dels actors i els seus rols, de les metodologies i els espais.
- Pel que fa a la tipologia de processos (escala / temàtica / grau d'impacte en les polítiques públiques).
- Pel que fa a mecanismes d'avaluació i seguiment i retorn.

Els resultats obtinguts fan referència, doncs, als aspectes següents: al tipus d'actors i la seva implicació; al contingut del procés i la importància a escala d barri; la necessitat de tenir informació i comunicació per arribar als actors i generar una participació de qualitat, així com de crear un entorn transparent; fer ús de les noves tecnologies per eliminar barreres i fer servir metodologies per aportar qualitat en la reflexió; la importància de diferenciar tipus de processos segons l'escala (barri, ciutat), temàtica i nivells de participació; elements relacionats amb el postprocés, com ara el seguiment, l'avaluació i el retorn amb l'objectiu de generar traçabilitat i compromís.

Aquestes són les propostes comunes recollides a totes les sessions de treball. Cal apuntar que hi ha una clara visió compartida sobre com haurien de ser els processos entre tots els districtes. Per tant, podem parlar d'un imaginari col·lectiu compartit clar.

2.1.1. Tipus d'actors i la seva implicació

La reflexió sobre els actors persegueix millorar aspectes com **aconseguir la participació de tots i, per tant, garantir la diversitat, la inclusió i la igualtat** de condicions dels participants. Així mateix, s'identifica un repte: la manca de cultura participativa i el fet que, tot i desitjar la participació de totes les persones, no sempre tothom sap com participar, ni hi té costum.

La reflexió sobre el tipus d'actors també ha portat a un debat sobre la participació individual, la de les associacions (amb NIF) i la dels col·lectius més informals però no menys estables (sense NIF) i sobre si caldria o no distingir el seu paper (i pes) en els processos. Sobre aquest aspecte no hi ha un consens del tot igualitari, tot i que la majoria de territoris reconeix que, perquè un procés participatiu sigui obert i divers cal incloure-hi aquests tres perfils d'actors amb igualtat de condicions. Alguns, però, apuntaven que les entitats han de poder tenir un tracte diferenciat pel fet de representar interessos col·lectius (més pes que una aportació individual).

Propostes relacionades

- **Els processos han de buscar la participació de tots**
Un procés participatiu ha de ser inclusiu i dissenyar-se seguint criteris d'igualtat pel que fa al gènere, l'edat i la classe social. També ha de seguir criteris de diversitat dels agents del territori, ja sigui el veïnatge a títol individual, les associacions o els col·lectius/grups no formals. La participació ha de donar-se en igualtat de condicions.
- **Cal posar el veïnat al centre del procés**
Els veïns i veïnes, i tots aquells agents del territori, són els que tenen coneixement de la realitat del seu entorn, independentment de si són grups organitzats o no. És necessari que a l'hora de dissenyar un procés participatiu es tinguin en compte, i fins i tot que es facin partícips del mateix disseny del procés.
- **Generar cultura participativa mitjançant les associacions**
Les associacions reuneixen una sèrie de característiques (socis, reconeixement formal, representació d'interessos compartits d'un barri o sector) que tenen potencial per promoure la dinamització de la vida participativa d'un barri o sector determinat. Els processos han de tenir en compte aquest paper clau que tenen les entitats i s'han de posar en marxa mecanismes per potenciar-lo.

2.1.2. Contingut del procés i escala

Sobre quins temes s'obren processos participatius és un altre dels aspectes centrals de les sessions. Si el que es busca és la participació de tothom, és clau que allò **sobre el que es participa siguin assumptes rellevants per a la ciutadania**. Per tant, s'han de promoure processos sobre allò que importa a la ciutadania, sobre les seves inquietuds, sobre les problemàtiques d'interès per a la ciutadania.

Aquí és on té un **paper clau l'escala del debat**. Durant la majoria de sessions, les persones assistents han insistit que la participació sobre assumptes relacionats amb **el barri o el districte** són més propers i generen més interès que només una participació més abstracta de ciutat. Més enllà d'aquesta diferenciació d'escala, el que acaba sent clau és que l'assumpte sobre el qual es vulgui fer participació sigui identificat com a clau i rellevant per tots els agents implicats.

Propostes relacionades

- **Obrir processos sobre temes rellevants per la ciutadania**
A l'hora de decidir sobre quin tema obrir un procés participatiu cal conèixer les inquietuds de la ciutadania i abordar aquells assumptes. La proximitat del procés és clau per garantir la participació i implicació de tothom.
- **Fomentar processos de participació a escala de barri**
La proximitat dels processos també es troba en iniciar reflexions territorials en una escala més micro: els barris. Des d'aquesta escala, permetre la implicació dels agents claus i poc a poc anar pujant a escala districte/ciutat si l'objecte del procés participatiu ho requereix.
- **Creació de taules de treball als barris**
Els processos participatius necessiten espais estables de treball. Aquestes taules de treball poden permetre identificar aquells assumptes rellevants a l'escala "barri" però convertir-se en espais de reflexió profunda que acompanyi altres mecanismes i espais propis del procés.

2.1.3. Informació, comunicació i transparència

La informació apareix com un dels requisits clau d'un procés participatiu reconeguts a totes les sessions. Sense informació no pot haver-hi participació de qualitat. La informació i la comunicació són necessàries per arribar a tothom, però també per **generar una participació informada**. Finalment, la informació i la comunicació no s'entenen sense parlar de **transparència com una característica obligatòria** de tot procés participatiu.

Propostes relacionades

- **Acompanyar el procés d'una bona publicitat i difusió**
Amb l'objectiu d'arribar a tothom, cal acompanyar el procés participatiu d'una estratègia comunicativa que impliqui els agents del territori. La comunicació ha de ser accessible i per tant cal dur-la a terme mitjançant diversos canals i adreçant-se a diversos col·lectius.
- **Aportar la informació relacionada amb el procés en temps i forma**
Perquè la participació, la reflexió i la decisió (si escau) del procés siguin de qualitat, cal que hi hagi flux d'informació previ als espais de reflexió. Per tant, la informació ha d'arribar amb temps però també en formats accessibles i comprensibles per a tots els públics. Això ha de permetre que les persones implicades en el procés puguin treballar les seves propostes internament (en el cas d'entitats o col·lectius) i prèviament a les trobades.

- **Transparència i regles del joc clares**

Els processos han de ser transparents durant tot el seu desenvolupament. Així mateix, és clau que la transparència comenci amb una declaració clara sobre qui impulsa el procés, qui hi participa, qui decideix, per què es fa i una descripció de la seva finalitat i també on van a parar les aportacions sorgides. També s'entén per transparència posar en coneixement els punts forts i febles de les propostes, la seva viabilitat i els costos de les decisions. Les regles del joc han de ser clares en tots els sentits.

- **Comunicació recíproca durant el procés**

Per comunicació recíproca s'entén que els processos no només han de concebre un flux d'informació de l'administració cap a la ciutadania, sinó que aquesta comunicació ha de ser bidireccional. Per tant, entendre els processos com un espai horitzontal i d'intercanvi entre tots els actors implicats. S'entén el procés com un espai on es dona reciprocitat entre els agents implicats.

2.1.4. Eines: metodologies i noves tecnologies

Tenint en compte que els processos han de ser diversos, accessibles, oberts i promotors de la igualtat, les eines i metodologies emprats han de servir com a eina per aconseguir aquests objectius.

Pel que fa a les **metodologies**, a totes les sessions s'han descrit els aspectes clau següents: han de ser **flexibles, promoure la diversitat d'actors, facilitar la inclusió de participants i també garantir la qualitat del procés**. Entre les diferents eines han destacat les contribucions següents: recuperar l'espai públic com a lloc de trobada i reflexió, vincular els espais i metodologies amb òrgans estables de participació com el consell de barri i fomentar l'ús de les noves tecnologies com a eina d'inclusió i diversitat.

Propostes relacionades

- **Les metodologies han de ser flexibles i inclusives**

Per flexibilitat s'entén que el procés participatiu ha de poder adaptar-se a les necessitats dels actors i, per tant, plantejar diversitat d'eines per fomentar la trobada i la reflexió. També cal tenir en compte el tarannà del territori on es desenvolupa per adaptar les metodologies als actors i cultura participativa d'aquest entorn. Els horaris en què es convoca han de ser conciliadors i diversos. Cal posar en marxa mecanismes per arribar a la ciutadania no organitzada, sovint més difícil d'implicar.

- **Sortir a l'espai públic i altres formats**

Perquè un procés participatiu tingui més visibilitat i publicitat, així com quan la temàtica ho requereix, cal sortir a l'espai públic i trobar altres formats de trobades. Sovint les sessions es convoquen en seus d'institucions públiques o centre cívics, fet que en condiciona l'assistència. Cal, doncs, sortir a les places i també aprofitar aquells altres llocs habituals de trobada dels agents del territori.

- **Vincle entre espais de trobada del procés i òrgans estables**

Els processos no poden donar-se de manera aïllada als òrgans estables de participació i han de tenir vincles amb el debat permanent que hi té lloc. El consell de barri apareix com un possible òrgan amb el qual vincular els processos participatius. Així mateix, aprofitar el registre ciutadà per convocar actors als processos.

- **Temps per participar**

Cal un temps per participar i és important que les eines i metodologies emprades permetin tenir temps per fer-ho amb qualitat. Es necessita temps per informar-se, per reflexionar internament, per deliberar conjuntament, per conèixer les decisions preses, refutar-les etcètera. El disseny del procés participatiu ha d'incloure aquests aspectes. Es proposa definir els ritmes bàsics d'un procés pel que fa als terminis per fer una convocatòria, la durada de les trobades, el temps establert per fer el retorn, etcètera.

- **Ús de les noves tecnologies com a eina d'inclusió i diversitat**

Tot i les limitacions d'accés i d'ús de les noves tecnologies per part d'alguns col·lectius (gent gran i fractura digital en general), aquestes apareixen com una eina que pot permetre la implicació d'altres actors. Per tant, les noves tecnologies tenen el potencial d'arribar a més gent i més diversa. Actualment existeixen espais digitals, però no sempre són fàcils d'entendre i es perceben com a complexos.

2.1.5. Tipologia de processos

La tipologia de processos és també un dels aspectes principals que cal tenir en compte i és una idea estretament relacionada amb **la claredat de les regles del joc**.

En primer lloc, totes les sessions han distingit entre processos de barri/districte i processos de ciutat/mandat. Els primers apareixen més propers a les inquietuds de la ciutadania, i també poden servir com a palanca per implicar més agents en els processos de ciutat. En segon lloc, la temàtica dels processos apareix com a important. Com s'ha comentat abans, els temes han de ser els que la ciutadania identifica com a importants. Tercer, els **nivells de participació**. Totes les sessions comparteixen la visió següent: cal definir a priori de quin tipus de procés es tracta (per diagnosticar, consultar, decidir conjuntament, etcètera). Finalment, la tipologia de processos ha d'incloure qui ho impulsa (administració, ciutadania o impuls compartit).

Propostes relacionades

- **Distingir entre processos de ciutat i processos de districte-barri**

Existeixen dos tipus de processos participatius: els de ciutat, relacionats amb el mandat i l'estratègia municipal, i els d'escala de districte o barri que afecten un territori específic i actors concrets. Cal reconèixer aquestes dues escales macro i micro i plantejar mecanismes d'interrelació entre elles però també les especificitats de cadascuna.

- **Definir a priori el nivell de participació del procés**

No tots els processos tenen la mateixa finalitat. Alguns es posen en marxa per diagnosticar una realitat o problemàtica concreta, mentre que d'altres tenen com a finalitat consultar la ciutadania per prendre una decisió, o fins i tot decidir conjuntament (codecisió). Aquests aspectes s'han de definir a priori i descriure clarament a les regles del joc. Abans d'iniciar tot procés, aquests aspectes s'han d'explicitar per evitar frustracions. Una manera de fer-ho seria crear un document de regles del joc previ a l'inici del procés.

- **Tot procés ha de tenir una capacitat mínima d'incidència**

No es pot permetre que els processos estiguin determinats i tancats a priori, sinó que a l'hora de definir les regles del joc es garanteixi un impacte mínim garantit del procés.

- **Definir qui impulsa el procés**

Tot i que nombrosos processos s'impulsen des de l'Administració, i atesa la voluntat que les noves normes reconeguin processos impulsats des de la ciutadania, cal definir a priori qui impulsa un procés (administració, ciutadania, etcètera) . Aquest aspecte hauria també de formar part de la definició de les regles del joc.

2.1.6. Postprocés

La resta de la reflexió ha fet referència a tots aquells aspectes que han de tenir lloc un cop finalitzat el procés participatiu, tot i que molts d'ells requereixen tenir lloc durant el procés en si.

D'una banda, apareixen tots aquells mecanismes que faciliten **fer-ne seguiment durant i després del mateix procés**. L'avaluació, com un instrument per posar en marxa també durant el procés però que la majoria de participants han ubicat com un dels elements de tancament d'un procés. I, finalment, **el retorn com el moment clau d'explicar els resultats i decisions preses** respecte a la implementació del projecte o política de la qual el procés participatiu era objecte. Aquests tres elements busquen **un objectiu compartit: la traçabilitat** (saber què ha passat i per què) però també enfortir el compromís que emmarca el procés participatiu (per part de tots els seus participants, tant si són polítics, tècnics, entitats, col·lectius o ciutadania a títol individual, etcètera). Finalment, una bona posada en marxa d'aquests instruments pot incidir a crear un entorn més col·laboratiu, favorable a la coproducció de polítiques públiques.

Propostes relacionades

- **Incloure mecanismes estables de seguiment**

El seguiment del procés participatiu comença quan comença aquest procés, i ha de ser continu. El seguiment ha de quedar reflectit en els espais d'informació i comunicació i ha de permetre conèixer els passos realitzats per entendre les decisions preses. Complementàriament, tot procés participatiu ha de tenir una comissió de seguiment. Aquesta comissió ha de poder implicar-se també en l'execució dels resultats. Una comissió de seguiment també podria incorporar el rol d'avaluació del procés.

- **Garantir resultats del procés més enllà del mandat**

Crear mecanismes de garantia perquè la decisió presa respecte als resultats d'un procés s'executi més enllà del mandat polític. D'una banda, s'evitaria realitzar processos repetitius, i de l'altra es posarien en marxa mecanismes per garantir la continuïtat del resultat del procés participatiu. La comissió de seguiment pot tenir un paper en aquest aspecte. Cal, per tant, una implicació també en l'execució.

- **Impulsar mecanismes de validació de processos**

L'avaluació d'un procés participatiu ha d'incloure també algun sistema de validació dels seus resultats i la seva execució. Aquesta validació es faria en termes de qualitat del procés, però també

per assegurar que el resultat o la decisió resultant és ètica, viable i de suport ampli. Un possible mecanisme seria vincular-ho amb mecanismes de democràcia directa, com la consulta ciutadana.

- **Retorn: obligatorietat de debat i resposta política**

El retorn ha de ser obligatori i ha d'incorporar una explicació de la decisió presa des d'una perspectiva de viabilitat i garanties d'execució. Així mateix, en el moment de tancament del procés participatiu, hi ha d'haver també un debat polític per avaluar la viabilitat dels seus resultats i, d'aquesta manera, garantir implicació en la execució d'aquests més enllà del mandat vigent. Per tant, el retorn és també un espai de devolució i resposta política i no ha de donar-se de manera dilatada en el temps (cal fixar uns terminis de retorn).

3. RESULTATS: DEMOCRÀCIA DIRECTA

APORTACIONS DE LES SESSIONS DE DISTRICTE RESPECTE DE LA DEMOCRÀCIA DIRECTA AL DISTRICTE

Introducció

Aquest document inclou els **resultats pel que fa als mecanismes de democràcia directa**; apareixen en un tercer apartat on es presenten aquells aspectes en comú generals a la democràcia directa seguits de les aportacions realitzades per dos mecanismes específics: la consulta i la iniciativa ciutadana.

La reflexió d'aquest mòdul s'ha centrat en dos mecanismes concrets: la consulta i la iniciativa ciutadana. Per tant, les sessions s'han estructurat seguint la pregunta: "Com podem encaixar els mecanismes de democràcia directa amb els processos i altres espais de participació?" i s'han acompanyat de les següents preguntes específiques:

- Qui hauria de poder ser promotor d'una consulta/iniciativa? Qui hauria de formular la pregunta en una consulta?
- Sobre quins temes (objecte) s'hauria de poder fer una consulta/iniciativa? Si hi ha d'haver límits o restriccions, quins són?
- En quin àmbit territorial (escala) es podria circumscriure una consulta/iniciativa? Com es determina l'impacte territorial de la matèria sotmesa a consulta?
- Qui hauria de poder votar en una consulta (requisits mínims de participació)?
- Quantes signatures de suport són necessàries (requisits mínims de participació)?
- Quan es pot considerar vàlid el resultat (legitimació / mecanismes de control, garanties i seguiment)?
- Qui hauria de ser promotor d'una iniciativa popular?

Atès que aquests instruments es posen poc en pràctica en la realitat actual de la ciutat, la reflexió de les persones participants ha contribuït a formular uns criteris generals als mecanismes de democràcia directa. Pel que fa a criteris específics relatius a la consulta o a la iniciativa ciutadana també s'han obtingut algunes aportacions, però cal tenir en compte que com que aquests instruments es coneixen menys, aquest fet ha dificultat la concreció de propostes. Quan no hi havia consens en les aportacions, s'han inclòs les diferents opcions. A continuació es desglossen els criteris generals, seguits de les aportacions específiques per la iniciativa ciutadana i la consulta.

3.1. Criteris generals

Les aportacions sobre els mecanismes de democràcia directa s'han centrat, en la majoria de casos, a definir **qui pot participar-hi o impulsar-ne**. Aquí ha estat difícil trobar un consens sobre si els promotors d'aquests mecanismes han de ser persones empadronades, residents, entitats amb NIF o qualsevol grup de veïns que no pertanyen a cap organització constituïda formalment.

Quant a l'**edat mínima per participar**, en la majoria de casos s'està d'acord amb l'edat actual proposada (16 anys), tot i que en nombroses ocasions s'han considerat que cal certa flexibilitat per ajustar l'edat mínima segons la temàtica.

També s'ha reflexionat sobre quins aspectes es poden posar en marxa. És a dir, **sobre què es pot realitzar una consulta o una iniciativa ciutadana** des del punt de vista del/s col·lectiu/s afectat/s, qui en té les competències i quina rellevància té per a la ciutadania. Així mateix, les noves tecnologies han format part del debat com a possible eina per millorar el funcionament d'aquests mecanismes.

Propostes relacionades

- **Qualsevol ciutadà pot impulsar algun mecanisme de democràcia directa**

Sempre que es respectin el drets humans, qualsevol ciutadà o ciutadana de Barcelona pot impulsar una consulta o una iniciativa ciutadana.

- **Qui pot participar-hi: els afectats directes**

Tot i que poden haver-hi criteris específics per definir qui participa en una consulta o iniciativa ciutadana, cal tenir un perfil d'actors implicats directament per la temàtica que ocupa l'instrument. Aquest grup d'actors s'identifica com a "afectat", tot i que no sempre és fàcil de definir. Per exemple, en el cas d'una consulta sobre una reforma urbanística en un barri concret, s'ha de garantir la participació dels afectats directes per aquest projecte urbanístic.

- **Edat mínima 16 anys, però amb flexibilitat**

L'edat mínima per participar (signar o votar) ha de ser de 16 anys, tot i que cal reconèixer algunes excepcions quan la temàtica de la consulta o iniciativa impliqui agents d'edats inferiors, com són els infants i adolescents. En certs casos, es podrà rebaixar l'edat mínima als 14 anys.

- **Plantejar els mecanismes de democràcia directa conjuntament amb mecanismes de reflexió**

Perquè la votació en una consulta o la signatura en una iniciativa no es faci en fred, cal incorporar moments de debat i reflexió previs. Incloure una fase informativa permetrà enriquir el procés de decisió/votació/adhesió.

- **Aprofitar el potencial de les noves tecnologies**

Les noves tecnologies poden ser molt útils per facilitar la recollida de signatures quan es tracta d'una iniciativa ciutadana o per votar quan es tracta d'una consulta. Permeten catalitzar i arribar a un altre tipus de públic però també digitalitzar l'esforç de recollida manual de contribucions.

3.2. Criteris per la iniciativa ciutadana

La iniciativa com a instrument encara presenta certes limitacions de comprensió pel que fa al seu ús. La manca de pràctica fa que no sempre s'hagi entès el potencial d'aquesta eina durant les sessions. A continuació, les propostes específiques recopilades durant les sessions de debat sobre aquest mecanisme.

Propostes relacionades

- **Rebaixar el nombre de signatures requerides**

La recollida de signatures suposa un esforç molt gran i sovint és difícil arribar als mínims actuals requerits. Cal revisar aquests mínims i rebaixar-los. Tanmateix, cal aprofitar les eines en línia per facilitar la recollida de signatures.

- **Definir límits sobre què es pot i no es pot recollir signatures**

És necessari definir límits sobre què es pot i no es pot recollir signatures. L'administració ha de fixar uns àmbits temàtics sobre els quals es poden posar en marxa iniciatives ciutadanes i relacionar-ho amb els temes sobre què es pot i no es pot debatre en el ple municipal. Existeixen limitacions competencials que cal tenir en compte¹.

- **Posar en marxa mecanismes d'igualtat d'oportunitats i gestió d'interessos**

Vinculat amb l'objectiu de recollir un nombre suficient de signatures, també cal posar en marxa mecanismes de reconeixement de desequilibri de forces. Hi haurà actors, concretament grups d'actors, que podrien actuar com a lobby davant d'altres amb menys poder i capacitat o recursos de recollir signatures.

- **Definir mecanismes de retorn**

Actualment, la gran frustració de la iniciativa és que sovint no s'obre debat polític tot i haver aconseguit el nombre suficient de signatures. En aquest sentit, cal posar en marxa mecanismes de transparència sobre els motius pels quals es decideix no debatre, o bé, en el cas que tingui lloc el debat polític, retre comptes sobre aquest debat i la decisió presa pel ple (resultats del debat).

3.3. Criteris per a la consulta

A diferència de la iniciativa, la consulta apareix com un mecanisme més conegut per les persones participants. A continuació, les propostes específiques recopilades durant les sessions de debat sobre aquest mecanisme.

Propostes relacionades

- **Pel que fa a qui pot participar en una consulta**

Durant les sessions s'han recollit tres tipus de propostes relacionades, i no totes orientades cap a la mateixa concepció, de qui pot o no pot votar en una consulta.

- Els afectats directes: hi ha consens que, sigui quin sigui l'àmbit temàtic d'una consulta, acostuma a haver-hi un col·lectiu de persones més proper (o "afectats"). Tot i no ser un concepte fàcil de definir en general, cal tenir-ho en compte a l'hora de definir qui pot participar en una votació.
- Els residents: en nombroses sessions s'ha volgut distingir entre residents i empadronats, entenent que, sovint, les persones residents d'un territori objecte d'una consulta han de poder participar-hi, però no sempre hi estan empadronats o en situació regular. Aquí entrarien també els comerciants que, tot i no estar empadronats i no residir-hi, desenvolupen una activitat important en el territori.
- Els empadronats: aquest és el criteri més restrictiu, però sovint més emprat.

¹ No hi ha sempre consens sobre si cal impulsar iniciatives sobre aspectes que no són competència municipal. En algunes sessions s'ha proposat tirar endavant iniciatives sobre qualsevol tema, independentment de l'àmbit competencial, per plantejar que l'Ajuntament doni suport a propostes que, tot i ser fora del seu àmbit d'actuació, puguin ser defensades davant d'altres administracions.

- **Transparència sobre la consulta i els costos derivats**

És important conèixer el cost derivat d'una consulta: el cost de l'organització, però també de la posada en marxa dels seus resultats. Per tant, cal incloure estudis de viabilitat de les alternatives i explicar-ho amb claredat a la ciutadania.

- **Creació d'algun ens regulador de la consulta**

Cal establir mecanismes de garantia de la consulta per assegurar que es respecten principis de l'interès general. Entre aquests mecanismes, es podria plantejar la creació d'una entitat imparcial encarregada de formular la pregunta de la consulta de manera clara i factible. Sobre la composició d'aquest ens regulador han sorgit les propostes següents: el consell ciutadà amb tècnics, juristes i el defensor del poble.

- **La consulta per decidir a escala de barri**

Tot i que també es pot fer servir la consulta per preguntar sobre aspectes de la ciutat, es veu com una eina que també es podria fer servir a escala de barri per preguntar sobre qüestions quotidianes.

4. Altres propostes

Durant les sessions han sorgit una sèrie d'aportacions que, tot i estar relacionades amb la realitat participativa de la ciutat, fan referència a aspectes que van més enllà de la normativa. Aquestes són les principals idees que van sorgir.

- **Accions pedagògiques sobre participació ciutadana**

La realitat participativa de Barcelona és molt complexa, i no sempre sesap com ni on participar. Cal emprendre accions de pedagogia perquè la ciutadania entengui què vol dir participar, què és un procés participatiu, què són els òrgans estables, etcètera. Accions concretes proposades:

- Crear un punt d'informació sobre participació ciutadana
- Organitzar unes jornades de participació
- Crear documentació explicativa i fer-ne difusió (creació d'un manual o d'una guia)

- **Definir models de processos**

És necessari disposar de models sobre tipus de processos i per definir quin ha de ser el desenvolupament "tipus" o els itineraris d'un procés per tenir-ne referències. També cal crear una base de dades de processos històrics per tenir coneixement de l'històric del territori i les lliçons apreses.

- **Reduir els espais de participació**

Reduir la complexitat significa reduir els espais de participació.

- **Fer que la participació sigui agradable i divertida**

Tant en els mecanismes com en el disseny del procés, però en general de tots els espais formals i estables de participació, cal crear un ambient agradable.